

BulgarianPod101.com

LEVEL

5

Volume I

Bulgarian

Advanced

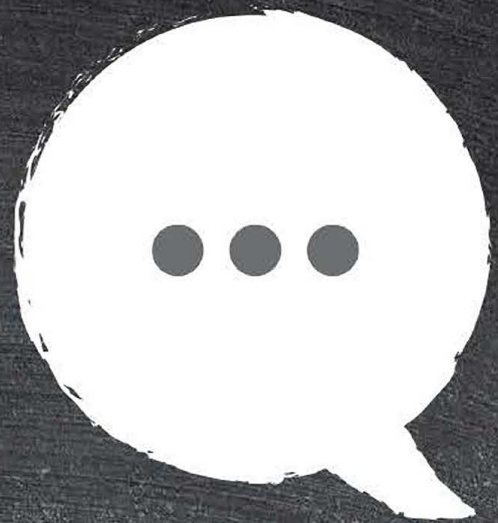
Unabridged Edition

innovative LANGUAGE

If you love the **Bulgarian** language, then you'll love this!

Get our Complete **Bulgarian** Learning Program
at **BulgarianPod101.com**.

- Speak **Bulgarian** From Your First Lesson
- Access hundreds of Audio & Video Courses
by Real Teachers
- Get **FREE** New Lessons Every Week
- Learn Anywhere, Anytime on Any Android
Device or Computer

Go to
BulgarianPod101.com
and sign up for your

FREE

Lifetime Account!

BulgarianPod101.com

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #1 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Sofia

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 5 Cultural Insight

#1

BULGARIAN

1. София
2. София е столицата на България и неин най-голям град с население от 1 270 000 жители. Разположена е в долина в подножието на планината Витоша и е заобиколена от планини от всички страни. Наблизо се намира минерален извор с важно значение.
3. София е изключително древен град. Останки от праисторически времена са намерени както в центъра на града, така и в покрайнините. Стените на града са добре запазени и датират към 7. в. пр.н.е.
4. Климатът на София е влажен, континентален, със значителни температурни амплитуди в зависимост от сезона. Летата са много топли, а зимите - доста студени. Поради долинното разположение, в София обикновено е по-студено, отколкото в останалата част от страната.
5. София се счита за световно значим град тип „Бета“, което означава, че играе важна роля в световната икономика. Градът е икономически и финансов център на България и в него е съсредоточена по-голямата част от международния бизнес на страната. София е освен това и съществена дестинация, където компютърни фирми като IBM и HP изнасят част от бизнеса си.
6. София е също така и център на българското образование и култура. Там се намират шестнадесет университета, измежду които за най-престижен се счита Софийски университет „Св. Климент Охридски“. В София има археологически разкопки и средновековни църкви като катедралата „Св. Александър Невски“, която побира 10 000 души. Има и много музеи като Националния исторически музей и Софийската градска художествена галерия. Там са съсредоточени по-голямата част от медиите в страната.

ENGLISH

CONT'D OVER

1. Sofia
2. Sofia is Bulgaria's capital and largest city, with a population of 1.27 million. It sits in a valley at the base of Mount Vitosha in western Bulgaria, surrounded by mountains on every side. There is also an important mineral spring nearby.
3. Sofia is an extremely old city. Prehistoric settlements have been found both in the center and on the outskirts. The town walls are remarkably well preserved and date back to before the seventh century B.C.
4. Sofia has a humid continental climate, meaning that the temperatures change significantly with the seasons. Summers are very warm, and winters are quite cold. Sofia does tend to be a little cooler than the rest of Bulgaria, thanks to its position in a valley.
5. Sofia is considered a beta- world city, meaning that it plays an important role in the global economy. It is the economic and financial center of Bulgaria, hosting most of the country's international businesses. Sofia has also become a major destination for computing firms such as IBM and HP to outsource their work.
6. In addition, Sofia is a center of Bulgarian education and culture. It houses sixteen universities, with Saint Clement of Ohrid University of Sofia being the most prestigious. It is home to archaeological sites and medieval churches, like the Alexander Nevsky cathedral, which can hold 10,000 people. There are many museums in Sofia, like the National Historical Museum and the Sofia City Art Gallery. It is the major hub of Bulgarian media outlets as well.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
покрайнини	pokrainini	outskirts
праисторически	praistoricheski	prehistoric

влажно	vlajno	humid
континентален	kontinentalen	continental
световно значим град тип „Бета“	svetovno znachim grad tip "Beta"	beta- world city
престижен	prestijen	prestigious
изнасяне на част от бизнеса в чужди страни	iznasyane na chast ot biznesa v chujdi strani	outsource
културен	kulturen	cultural

SAMPLE SENTENCES

Ако живееш в покрайнините на града, обикновено се намираш далеч от големите престъпни райони. Living on the outskirts of town usually gets you away from the major crime areas.	В праисторическите времена светът е бил коренно различен от сегашния. In prehistoric times, the world was entirely different than it is today.
Изтощително е да се живее във влажен климат. It can be draining to live in a humid climate.	Континенталният вододел разделя САЩ на части. The Continental Divide serves as a way to separate parts of the United States.
Един град може да загуби част от значимостта си и да престане да се счита за световно значим град тип "Бета". It is possible for a city to lose some of its significance and no longer be a beta-world city.	За студентите е чест да учат в престижен университет. Students should be honored to attend a prestigious university.

Глобалната икономика кара много компании да изнасят част от бизнеса си в чужди страни. The global economy is causing many companies to outsource work.	Много места по света са важна част от културата за някои хора. Many places in the world have cultural significance to some people.
---	---

CULTURAL INSIGHT

A Famous Bulgarian

Актрисата Нина Добрев е родена в София, но се мести в Торонто на две-годишна възраст. Тя израства и учи в Торонто, но напуска университета през 2008 г., за да стане актриса. Тя започва кариерата си с изяви като манекенка и с участие в реклами и продължава с роли в няколко филма и с ролята на Майа Джоунс в телевизионния сериал “Деграси, Следващото поколение (“Degrassi, the Next Generation). Добрев изпълнява и главни роли в няколко филма, предавани по ТВ канал Лайфтайм. В момента играе в The Vampire Diaries в ролята на вампирката Кетрин Пиърс и нйната двойничка, обикновеното момиче Елена Гилбърт. Добрев е спечелила три награди Teen Choice през 2010 и 2011 г.

Actress Nina Dobrev was born in Sofia before moving to Toronto at age two. Dobrev was raised and attended university in Toronto, but she left school to become an actress in 2008. Her career began with modeling jobs and commercials. Dobrev went on to land jobs in several films and the role of Mia Jones on the television series *Degrassi, the Next Generation*. In addition, Dobrev has had starring roles in several Lifetime movies. She currently stars in *The Vampire Diaries* as vampire Katherine Pierce and her doppelganger, human Elena Gilbert. Dobrev won three Teen Choice Awards in 2010 and 2011.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #2 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Plovdiv

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 5 Cultural Insight

2

BULGARIAN

1. Пловдив
2. С население от приблизително 338 000 жители, Пловдив е вторият по големина град в България, най-важният град в Източна Тракия и административен център на Пловдивска област. Пловдив заема само 39 кв. мили (101 кв. км), по-малко от 0.1% от общата площ на страната. Това го прави най-гъсто населеният град в България.
3. Пловдив е разположен в Пловдивската равнина от двете страни на р. Марица, на 94 мили (151 км) югоизточно от столичния град София. Наричат го “Градът на седемте тепета”, защото първоначално е основан върху седем сиенитни хълма (тепета). Едно от седемте тепета бива разрушено в началото на 20. в.
4. Пловдив е първоначално основан като тракийско селище, наречено Евмолпия. Името идва от митичен цар, син на Посейдон. Около 342 г. пр. н. Е., Филип II Македонски завладява града и го преименува Филипополис. По-късно римляните превземат града и променят името му на Тримонциум. По време на Средновековието, градът се нарича Плавдив на старобългарски език.
5. Пловдив обикновено има горещи, сравнително сухи лета и студени, снежни зими. Пролетта често е по-студена от есента.
6. Заселването на Пловдив може да бъде проследено към 6 000 г. пр. н. е., през епохата на неолита. Учените са открили останки от керамика, сочещи, че през този период там е съществувал активен живот. Самата България е основана през 681 г.

ENGLISH

1. Plovdiv

CONT'D OVER

2. Bulgaria's second-largest city by population, with just over 338,000 residents, is Plovdiv, the biggest and most important city in Northern Thrace and the administrative center of Plovdiv Province.
3. Plovdiv actually covers an area of only thirty-nine square miles—less than one-tenth of one percent of the country's total area. That makes it the most densely populated city in Bulgaria.
4. It lies on the Plovdiv Plain along the Maritsa River, ninety-four miles southeast of the capital city of Sofia. It is called the "City of Seven Hills" because it was originally developed on seven hills of syenite rock. One of these seven hills was destroyed early in the twentieth century.
5. Plovdiv began as a Thracian settlement called Eumolpias. It was named after a mythical king who was a son of Poseidon. In approximately 342 B.C., Philip II of Macedon conquered the city and renamed it Philippoupolis. Romans later took control of the city and changed the name to Trimontium. During the Middle Ages, the city was called Plavdiv in Old Bulgarian.
6. Plovdiv typically has hot, fairly dry summers and cold, snowy winters. Spring there tends to be somewhat cooler than fall.
7. Settlement at Plovdiv can be traced back to 6000 B.C., in the Neolithic period. Scientists have discovered pottery indicating that an established daily life existed there in that time period. Bulgaria itself was founded in 681 A.D.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
административен	administrativen	administrative
гъсто	gysto	densely

сиенит	sienit	syenite
митичен	mitichen	mythical
керамика	keramika	pottery
около	okolo	approximately
неолит	neolit	neolithic
съществувал	syshtestvuval	existed

SAMPLE SENTENCES

На човек понякога му трябва да вземе административен отпуск, за да се съвземе. Sometimes it is necessary to take administrative leave to restore yourself.	Някои части на света са по-гъсто населени от други. Some parts of the world are more densely populated than others.
Сиенитът е вид вулканична скала, подобна на гранита. Syenite is a type of igneous rock that is somewhat like granite.	Митични чудовища от типа на еднорога никога не са съществували на земята. Mythical creatures like unicorns never really roamed the earth.
Археологията не се свежда само до събиране на парчета от счупена керамика. Archeology is about much more than collecting broken bits of pottery.	Децата обикновено не прохождат, преди да са на около една година. Children usually don't walk until they are approximately a year old.

Епохата на неолита започва някъде около 9 500 г. пр. н. е. The Neolithic Age began sometime around 9500 BC.	Тъжно е да осъзнаеш, че някои хора в нашето училище никога няма да знаят, че си съществувал. It is sad to realize that some people in our school will never know you existed.
--	--

CULTURAL INSIGHT

Did you Know?

Известната топ-готвачка Силвена Роу е родена в Пловдив. Баща ѝ е бил редактор на най-големия вестник в България. Роу емигрира в Лондон на 19-годишна възраст, където готви за известни личности, от принцеса Майкъл Кентска до Тина Търнър. Освен това, тя списва и кулинарна рубрика за вестник "The Guardian". През 2011 г. Роу открива свой собствен ресторант, наречен Quince, в хотел "May Fair" в Лондон. Тя е чест гост на такива кулинарни предавания като Saturday Kitchen ("Съботна кухня") Young Chef of the Year ("Млад майстор-готвач на годината") and This Morning ("Днес сутринта"). Роу е носителка на наградите Glenfiddich Food and Drink Award и Gourmand Award.

Famed British chef Silvena Rowe was born in Plovdiv. Her father was the editor of Bulgaria's largest newspaper. At age nineteen Rowe moved to London, where she cooked for celebrities from Princess Michael of Kent to Tina Turner. She also wrote a food column for the newspaper *The Guardian*. In 2011 Rowe opened her restaurant, Quince, at the May Fair Hotel in London. She has made frequent television appearances on food shows such as *Saturday Kitchen*, *Young Chef of the Year*, and *This Morning*. Rowe has been awarded the Glenfiddich Food and Drink Award and the Gourmand Award.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #3 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Varna

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 5 Cultural Insight

3

BULGARIAN

1. Варна
2. С население малко над 334 000 души, Варна е най-големият град на българското Черноморие и третият по големина град в България. Тя е административен център на Варненска област и Община Варна.
3. Поради това, че е морски курорт, Варна често е наричана лятна столица на България. Тя е съществена туристическа дестинация и важно морско пристанище. Площта на Варна е 92 кв. мили (238.3 кв. км), с 12 мили (19.2 км) плажна ивица.
4. Варна се намира на 292 мили (470 км) на североизток от София. Най-близкият голям град до Варна е Добрич.
5. По пътя на въглеродно датиране е установено, че най-ранните поселения на територията на Варна са се появили през 5-то хилядолетие пр.н.е. В района са открити над 30 обекта от праисторическо време, най-старият от които е отпреди 100 000 години, от Средния палеолит.
6. Икономиката на Варна се базира предимно на търговия и туризъм. Финансовите услуги са също една важна част от нея. международната финансова криза все още не е засегнала Варна толкова силно, колкото други части на света. Варна е единствената дестинация за круизи и главен спа център. Градът има една от най-стабилните и бързорастящи икономики в България.
7. Варна е известна с това, че притежава едни от най-старите и уважавани музеи и средища на изкуството. Там се намират Археологическият музей, Римските бани, Военноморският музей и Аладжа манастир. Варна има опера и филхармония, драматичен театър, а така също и куклен театър.

ENGLISH

CONT'D OVER

1. Varna
2. With just over 334,000 people, Varna is the largest city on the Bulgarian Black Sea coast and the third-largest in Bulgaria. It is the administrative center of the Varna Province and Municipality.
3. Varna is often called the summer capital of Bulgaria because of its status as a seaside resort. It is an important tourist destination as well as a seaport. Varna encompasses ninety-two square miles, with twelve miles of sandy beaches.
4. Varna is located 292 miles northeast of the capital city of Sofia. The nearest major city to Varna is Dobrich.
5. Carbon dating places Varna's earliest settlements in the fifth millennium BC. More than thirty prehistoric sites have been discovered in the region, with the earliest dating back 100,000 years to the Middle Paleolithic Age.
6. The economy of Varna is largely based on trade and tourism. Financial services are an important part of the economy as well. The international financial crisis has not had the impact in Varna that it has had in many other parts of the world. Varna is the only cruise destination in Bulgaria and a major spa center. It has one of the strongest, fastest-growing economies in Bulgaria.
7. Varna is known for having some of the oldest and most respected museums and arts companies in Bulgaria. It is the home of the Varna Archaeological Museum, the Roman Baths, the Naval Museum, and the Aladzha Monastery. There are an opera and philharmonic, a drama theater, and a puppet theater as well.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
морски	morski	seaside

морско пристанище	morsko pristanishte	seaport
въглерод	vyglerod	carbon
палеолит	paleolit	paleolithic
икономика	ikonomika	economy
филхармония	filharmoniya	philharmonic
манастир	manastir	monastery
кукла	kukla	puppet

SAMPLE SENTENCES

Ако живееш в морски град, можеш да ходиш на риболов, когато пожелаеш. Living in a seaside town means that you can go fishing whenever you want to.	Морското пристанище е съществена отправна точка за изпращане на стоки в страната. A seaport is an important access point for shipping within a country.
Археолозите прилагат въглеродно датиране, за да определят възрастта на даден артефакт. Archeologists use carbon dating to determine the age of an artifact.	През Палеолитната епоха хората започват да изработват от камък много примитивни оръдия на труда. The Paleolithic Age was when people started to develop very primitive tools made of stone.
Глобалната икономика се променя и адаптира към новите технологии ежедневно. The global economy is changing and adapting to new technology every day.	Филхармоничният оркестър свири направо невероятна музика. The philharmonic orchestra plays some incredible music.

Едно време монасите са живели отшелнически живот в манастири. Monks of olden times lived solitary lives in the monastery.	Децата обичат да гледат куклен театър. Children love to see puppet shows.
--	--

CULTURAL INSIGHT

Did you Know?

Варна играе роля в романа на Брам Стокър "Дракула," който запознава света с най-прочутия вампир. По пътя от уединения си замък в Трансилвания към Англия, граф Дракула се сражава с група хора, предвождана от Ейбрахам ван Хелсинг. Варна му служи като транспортна база. Корабът "Деметър" акостира там, при което екипажът изчезва. Варна е също така и дестинация за Царица Екатерина. На граф Дракула също му е било предопределено да бъде унищожен във Варна.

Varna played a role in Bram Stoker's 1897 novel *Dracula*, which introduced the world to its most famous vampire. En route to England from his solitary castle in Transylvania, Count Dracula battles a group of people led by Abraham Van Helsing. Varna serves as his transportation base. The ship *Demeter* makes a stop there, after which its crew disappears. Varna is also the destination of Czarina Catherine. Ultimately, Count Dracula was intended to be destroyed in Varna, as well.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #4 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Burgas

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 5 Cultural Insight

4

BULGARIAN

1. Бургас
2. Бургас е четвъртият по големина град в България и вторият по големина град на българското Черноморие, а така също и столица на бургаска област. Има население малко над 197 000 души. Бургас е разположен на най-западната точка на Черно море, заобиколен е от Бургаските езера и в него се намира най-важното пристанище на България.
3. През 1880 г. населението на Бургас е било едва около 6 000 души. Оттогава насам то постоянно нараства, предимно благодарение на преселниците от селските райони. Броят на населението достига върхова точка през 1988 г., когато наброява около 200 000 души.
4. По време на владението си, древните римляни основават военна колония за ветерани близо до днешния Бургас и я наричат Debelum. През средните векове на същото място бива издигната крепостта Pyrgos, която се използва за наблюдателница. Селището Ahelo-Pirgas, застроено през 17. в., е първото селище, намиращо се на мястото на днешния град. По-късно името му е променено на Бургас. В 1885 г. селището става част от Княжество България.
5. В началото на 19. в. населението на Бургас рязко намалява поради бандитски нападения. Към средата на 20. в., обаче, Бургас става важен пристанищен град и местната икономика се възстановява благодарение на вноса на зърнени храни и процъфтяващите занаяти.
6. Днес градът е значим индустриален център. Той е дом на най-голямата петролна рафинерия в югоизточна Европа и на най-голямото промишлено предприятие на Балканския полуостров.

ENGLISH

CONT'D OVER

1. **Burgas**
2. Burgas is the fourth-largest city in Bulgaria and second-largest on the Bulgarian Black Sea coast, as well as the capital of Burgas Province. It has a population of just over 197,000. Burgas is located at the westernmost point of the Black Sea, surrounded by the Burgas Lakes, and is home to Bulgaria's most important port.
3. In the 1880s Burgas had a population of only about 6,000. It has increased steadily since then, thanks largely to migrants from rural areas. Its population peaked in 1988 at over 200,000 inhabitants.
4. When the ancient Romans were in power, they established a military colony for veterans, called Debeltum, near modern-day Burgas. Afterwards, during the Middle Ages, a fortress called Pyrgos was erected at the site of current-day Burgas and used as a watchtower. Ahelo-Pirgas, built in the seventeenth century, was the first settlement where the city is today. Its name was later changed to Bourgas. In 1885 it became part of the principality of Bulgaria.
5. Early in the nineteenth century, the population of Burgas significantly decreased after raids by bandits. But grain exports and burgeoning craftsmanship helped the local economy recover by the mid-1900s, when Burgas became an important port city.
6. Today the city is a significant industrial center. It is home to the largest oil refinery in southeastern Europe and the largest manufacturing company in the Balkans.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
население	naselenie	population
постоянно	postoyanno	steadily
преселници	preselnici	migrants

ветерани	veterani	veteran
крепост	krepost	fortress
издигнат	izdignat	erected
колония	koloniya	colony
рафинерия	rafineriya	refinery

SAMPLE SENTENCES

Докато историята поддържа сегашния си курс, населението на света ще продължава да расте. The world's population will continue to rise as long as history stays on this course.	Изглежда, че броят на катаклизмите постоянно нараства от година на година. It seems like the number of disasters each year is steadily increasing.
Преселниците се местят от град на град и водят непостоянен начин на живот. Migrants tend to move around cities living an impermanent lifestyle.	Всички ние трябва да уважаваме нашите ветерани и да им бъдем благодарни за това, което са направили за страната ни. We all should respect our veterans and thank them for what they've done for our country.
Единственият начин за древните хора да защитят града си е бил чрез построяването на крепост. Building a fortress was the only way for an ancient peoples to protect their city.	Още от преди Средновековието, хората са издигали паметници по различни поводи и за различни възпоменания. People have erected monuments to different causes and memories since medieval times and even before.

В колониалните времена, колониите са били места, където държавите изпращали хора с цел да населят райони, които дотогава са били безлюдни In colonial days, a colony was a country's way of sending people to claim an otherwise uninhabited region.	Петролната рафинерия осигурява много работни места, но и замърсява околната среда. An oil refinery provides many jobs but also pollutes the environment.
---	---

CULTURAL INSIGHT

Did you Know?

Писателят-сатирик Борис Априлов е израснал в Бургас. Той се ражда в малкия град Малко Търново през 1921 г. с името Атанас Василев Джавков. (Той приема псевдонима Борис Априлов, когато започва да пише). Семейството му се мести в Бургас наскоро след раждането му. Той започва да публикува писанията си, включително разкази и сатирични есета, още в началото на ученическите си години. През 1945 г. Априлов се жени за съпругата си Шела, с която се е запознал в местната библиотека. Имат две дъщери. През 1947 г., Априлов и семейството му се преместват в София, където той пише за сатиричното списание "Стършел". След като бива обвинен в шпионаж в полза на Великобритания през 1956 г., той напуска списанието, вкаран е в черния списък и оттогава нататък се издържа само от писателското си творчество.

Writer and satirist Boris Aprilov grew up in Burgas. He was born in the small town of Malko Tarnovo in 1921 and was given the name Atanas Vassilev Djavkov. (He took on the pseudonym of Boris Aprilov when he began writing.) His family moved to Burgas shortly after his birth. He began publishing his writing, including short stories and satirical essays, early in his school years. In 1945 he married his wife, Shela, who he met in the local library. They had two daughters. Aprilov and family moved to Sofia in 1947, where he wrote for *Sturshel*, a satiric journal. In 1956, he resigned and was blacklisted after being accused of spying for Britain. He lived off of his literature from then on.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #5 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Ruse

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

5

BULGARIAN

1. Русе
2. Русе е петият по големина град в България. Намира се в североизточната част на България, на брега на река Дунав. Русе е най-важното речно пристанище на страната, което улеснява международната ѝ търговия.
3. Една от най-известните черти на Русе е архитектурата и добре запазените сгради. В Русе има красива нео-барокова архитектура от 19.-20. в., която печели на града място сред 100-те Туристически обекта на България. Градът е известен още и с многото си паметници, над 260 на брой.
4. В икономическо отношение Русе е главен промишлен център. Там се намира един от най-старите промишлени паркове в България. В Русе има заводи за производство на автомобилни части и керамични плочки, а така също и електроцентрали и предприятия на леката промишленост за производство на текстил и хранителни продукти. Корабостроенето е също важен промишлен отрасъл.
5. Русе е заселено за пръв път през периода на неолита, в 3. – 2. хилядолетие пр. н. е. По това време там се развиват риболов, лов и земеделие. Наблизо са разкрити светилища с голям брой идоли на бременни жени, за които се смята, че олицетворяват богини на плодовитостта. Това селище се развива и става римски военен център. По-късно Русе попада под контрола на Отоманската империя, от който бива освободено в 1878 г.
6. Заводът Верахим е построен през 80-те години на 20 в. В течение на следващите няколко години той замърсява въздуха над Русе и предизвиква значително намаляване на населението. Замърсяването изчезва през 1987 г., но през 90-те години започва икономическа криза. От 2000 г. насам, Русе постепенно си възвръща водещата позиция.

ENGLISH

CONT'D OVER

1. Ruse
2. The fifth-largest city in Bulgaria is Ruse. It lies along the Danube in the northeastern part of Bulgaria. Ruse is Bulgaria's most important river port, facilitating the nation's international trade.
3. One of the best-known features of Ruse is its architecture and well-preserved buildings. Ruse has beautiful nineteenth- and twentieth-century Neo-Baroque architecture, which has earned the city a place among the Hundred Tourist Sites of Bulgaria. It is also known for its many monuments, numbering more than two hundred and sixty.
4. Economically, Ruse functions as a major industrial center. One of Bulgaria's oldest industrial parks is located there. It houses manufacturers of automotive components and ceramic tiles, as well as a power plant and light industrial facilities for textile and food processing. Shipbuilding is also an important industry.
5. People first settled Ruse during the Neolithic period, from the third to second millennium BC. Fishing, hunting, and agriculture developed there during that time. Sanctuaries were discovered nearby with many idols of pregnant women believed to represent a fertility goddess. This settlement would evolve into a Roman military center. Ruse later came under control of the Ottoman Empire, from which it was liberated in 1878.
6. The Verachim factory was built in the 1980s. Over the next few years it polluted the city and caused a major decrease in population. The pollution cleared in 1987, but an economic crisis began in the 1990s. Ruse has been regaining its leading status since 2000.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
улеснява	ulesnyava	Facilitate
архитектура	arhitektura	architecture

нео-бароков	neo-barokov	Neo-Baroque
развил се	razvil se	Evolved
керамичен	keramichen	Ceramic
богиня	boginya	Goddess
свещилищата	svetilishtata	Sanctuaries

SAMPLE SENTENCES

понякога имаме нужда някой да улесни срещата ни с далечни роднини. Sometimes we need someone else to facilitate our reunions with estranged family members.	Архитектурата на всеки град е уникална и има свое излъчване. Each city's architecture is unique and has its own personality.
Нео-бароковият стил е почти, но не съвсем бароков. Neo-Baroque is a style that is almost Baroque, but not quite.	Човешките култури са се развили през годините в различните страни. Human cultures have evolved over the years throughout various countries.
Керамичните плочки са чудесно подобрение за всеки дом. Ceramic tile is a beautiful upgrade in any home.	Римляните имат (свои) различни имена за всеки от гръцките богове и богини. The Romans had different names for each Greek god and goddess.
Свещилищата са безопасни места, където можеш да намериш убежище или да се помолиш. Sanctuaries are safe places where you can go to find refuge or to worship.	

CULTURAL INSIGHT

Елиас Канети, носител на Нобелова награда за литература от 1981 г., е роден в Русе през 1905 г. и живее там до 1911 г., когато семейството му се преселва във Великобритания. След смъртта на баща му в следващата година той се мести във Виена заедно с майка си и останалата част от семейството във Виена. Там той научава немски и по-късно пише на този език. Канети се мести в Лондон в 1938 г. и живее там през 70-те години, но продължава да пише на немски. В 1981 г. Канети е удостоен с Нобелова награда за неговите "писания, отличаващи си с широка перспектива, богатство на идеи и художествена сила."

Elias Canetti, winner of the 1981 Nobel Prize for Literature, was born in Ruse in 1905 and lived there until his family moved to Britain in 1911. His father died the following year, and he moved with his mother and siblings to Vienna. There he learned German, the language in which he later wrote. He moved to London in 1938 and stayed there through the '70s, though he continued to write in German. In 1981, Canetti was awarded the Nobel for his "writings marked by a broad outlook, a wealth of ideas and artistic power."

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #6 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Sliven

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

6

BULGARIAN

1. Сливен
2. Сливен е един от най-големите градове в България. Една от най-известните му забележителности е масивът Сините камъни. В този национален парк има минерални извори и много възможности за развлечения на открито и отдих. Друга забележителност на Сливен е Старият бряст, масивно дърво в центъра на града. То е на възраст над 1000 години и е част от герба на града.
3. Градът се намира на около 175 мили (281 км) от София и на по-малко от 60 мили (96 км) от Бургас, най-голямото търговско пристанище на България. Освен това, градът е на около 60 мили (96 км) от гръцката и турската граница. Ако погледнете на запад, ще видите големи прасковени градини, известни също като прасковена долина.
4. Географската забележителност, която най-много хора искат да видят, когато ходят в Сливен, е Карандила и намиращото се там скално образувание Халката. Образованието има дупка в средата и според древната легенда на всеки, който мине през тази дупка, ще се сбъдне по едно желание.
5. Икономиката на Сливен се базира върху промишлеността още от началото на 19. в., когато там е построена първата фабрика. Основните промишлени отрасли са производство на текстилни изделия, изработване на стъклени изделия, машини и химически материали. Млекопреработвателната и винарската промишленост също продължават да процъфтяват, особено с навлизането на чуждестранните инвестиции в града.

ENGLISH

1. Sliven

CONT'D OVER

2. Sliven is one of the largest cities in Bulgaria. The massif Sinite Kamani, or Blue Rocks, is one of the features it is best known for. This national park houses mineral springs and plenty of options for outdoor recreation and leisure. Another feature many people associate with Sliven is the Stariya Briast, a massive elm tree in the center of the city. The tree is more than a thousand years old and appears on the city's coat of arms.
3. The city is located about one hundred and seventy-five miles south of Sofia and not sixty miles from Bourgas, Bulgaria's largest commercial port. It's also about sixty miles from the Greek and Turkish borders. If you look to the west of the city, you will see some massive peach orchards, also known as Peach Valley.
4. By far, the one geographical feature that most people want to see when they go to Sliven is the Karandila, which holds the Halkata rock formation. The formation has a hole in the middle, and ancient legend says that anyone who passes through that hole will have their wish granted.
5. Sliven's economy has been built on industry since the early 1800s, when Bulgaria's first factory was built there. Textiles, glassmaking, machinery, and chemical production comprise the major industries. The dairy and wine industries also continue to blossom there, especially as outside investments pour into the city.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
отдых	otdih	Leisure
масив	masiv	Massif
минерални	mineralni	Mineral
географско	geografsko	Geographical
древни	drevni	Ancient
легенда	legenda	Legend

процъфтява	procyftyava	Blossom
текстилни изделия	tekstilni izdeliya	Textiles

SAMPLE SENTENCES

Не всеки се наслаждава на толкова много време за отдых, колкото имат богатите хора. Not everyone enjoys the amount of leisure time that rich people do.	Масивът е невероятна гледка, но може да бъде стръмен за изкачване. A massif is an incredible sight to see, but it can make for some rocky hiking.
Посетете минералните извори, за да прекарате един релаксиращ ден в природното спа. Visit the mineral springs for a relaxing day at a natural spa.	Географското положение на дадена страна оказва голямо влияние на икономиката ѝ. A country's geographical location makes a big difference in its economy.
В древните времена, хората все още са се учили как да използват колелата и други елементарни уреди. In ancient days, people were still learning the basics of how to use wheels and other simple machines.	Докато живеят хора, винаги ще има легенди и разкази за различни места. As long as people live, there will always be legends and stories about various places.
Децата имат нужда от много обич, за да процъфтяват и растат. Children need a lot of love to blossom and grow.	Текстилните изделия са основна част от текстилната индустрия. Textiles are a major part of the clothing industry.

CULTURAL INSIGHT

Най-древните останки на мястото на град Сливен датират към епохата на неолита. Артефактите, открити в района, свидетелстват, че по онова време територията е била населена от богатото тракийско общество. Прякорът на Сливен е . Прякорът на Сливен е "Градът на 100-те войводи." "Войводи"-те са военни предводители, в този случай става дума за предводители на хайдутите – българските разбойници, които са дебнели из планините. Думата идва от старославянския език и означава "военоначалник." По времето на славянските племена войските са предвождани от избрани войводи.

The oldest remains on the site of the city of Sliven date back to the Neolithic era. The rich Thracian society settled the area then, as evidenced by the artifacts found in the area. Sliven's nickname is "the City of the 100 Voyvodi." *Voyvodi* are military leaders, in this case referring to the leaders of the haiduts, Bulgarian highwaymen who prowled the mountains. The term comes from the Old Slavic language, originally meaning "warlord." Back in the Slavic tribal days, it was common to elect voyvodi to lead the army.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #7 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Dobrich

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 3 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

#7

BULGARIAN

1. Добрич
2. Българският град Добрич е разположен в североизточната част на страната, малко на запад от Черно море. От града може лесно да се стигне с кола до много курорти, включително Златни пясъци, Балчик и Албена. Днес Добрич е дом за 90 000 души. Градът е столица на Добричка област (област Добрич) и е девети по големина в страната. Разположен е в дунавската равнина -предимно равна територия с много малко дървета.
3. Археологическите разкопки показват, че най-ранните селища на мястото на Добрич се появяват през 4. в. пр. н. е. Измежду съществените открития в района е некропол с много езически гробове, намиращ се в самия център на града. След сключването на Букурещкия и Ньойския договор в началото на 20. в. градът става част от Румъния. Това продължава до 1940 г., когато една българска войска освобождава града от румънско господство.
4. Въпреки че историята на Добрич датира от 4. в., има значителен период от време, когато районът е необитаем. След нападението на печенегите в 11. в. Второто българско царство заварва територията почти пуста. Едва 500 години по-късно турски търговец основава там ново селище. Името на търговеца било Пазарджик, така че градът е известен под това име до 1882 г. По време на социализма Добрич е преименуван в Толбухин. През 1990 г. правителството възстановява първоначалното име на града Добрич.

ENGLISH

1. Dobrich

CONT'D OVER

2. The Bulgarian city of Dobrich lies in the northeastern part of the country, just west of the Black Sea. Many resorts, including Golden Sands, Balchik, and Albena, are within easy driving distance of the city. Today over ninety thousand people call Dobrich home. The city is the capital of Dobrich Province and the ninth-largest city in the country. It sits on the Danube plains, a mostly flat area with very few trees.
3. Archaeological discoveries date the earliest settlements at Dobrich to the fourth century BC. Among the important discoveries in the area is a necropolis with a number of pagan graves, right in the city's center. The city became part of Romania after the Treaties of Bucharest and Neuilly in the early twentieth century. This lasted until 1940, when the Bulgarian army liberated the city from Romanian rule.
4. Although Dobrich's history dates back to the fourth century BC, for a chunk of time the area was largely uninhabited. The era of the Second Bulgarian Empire saw the region virtually empty after the Pecheneg invaded during the eleventh century. It wasn't until five hundred years later that a merchant from Turkey founded a new settlement in Dobrich. The man's name was Pazarcik, and that was the name the city was known by until 1882. Dobrich later took the name Tolbukhin while it was under Communist control. In 1990 the government reinstated the city's original name of Dobrich.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
селища	selishta	Settlements
некропол	nekropol	Necropolis
езически	ezicheski	Pagan
договор	dogovor	treaty
област	oblast	province, realm
търговец	tyrgovec	merchant
необитаем	neobitaem	Uninhabited

SAMPLE SENTENCES

В някои части на Европа има човешки елища от хиляди години насам. There have been human settlements in some parts of Europe for thousands of years.	Никой не иска да мисли за деня, когато ще бъде погребан в некропол. No one wants to think about the day when they will be interred in a necropolis.
Езически ритуали са навлезли някак си в ежедневието. Pagan rituals have somehow found their way into daily life.	Понякога проблемите са толкова големи, че отдавнашен договор трябва да бъде нарушен. Sometimes the issues are so large that a longstanding treaty must be broken.
Те разделиха областта на три различни държави. They divided the realm into three different states.	Манитоба е област в Канада. Manitoba is a province in Canada.
Търговските сметки позволяват на хората да получават плащания с кредитни карти. Merchant accounts allow people to receive credit card payments.	Днес по света има малко места, които са напълно необитаеми. There are few parts of the world that are entirely uninhabited today.

CULTURAL INSIGHT

Did you Know?

Добрич е рождено място на много известни хора. Певецът Миро, познат с песента си "Ангел си ти," е от Добрич, също както и известната поетеса Дора Габе. Поп-фолк певицата Преслава също нарича града роден. Там е израснал и футболистът Бончо Генчев, който изведе българския национален футболен отбор до 4-то място по време на световното първенство на ФИФА през 1994 г. Там е роден и пилотът-изтребител

Димитър Списаревски, който е известен с това, че през Втората световна война удря един американски бомбардировач и успява да го свали.

A number of famous people came from Dobrich. The singer Miro, known for the song "Angel si ti," comes from Dobrich, as does the famous poetess Dora Gabe. Pop-folk singer Preslava calls the city his hometown, and football player Boncho Genchev, who took the Bulgarian National Team to fourth place in the 1994 FIFA World Cup, also grew up there. So did the fighter pilot Dimitar Spisarevski, famous for ramming an American bomber to take it down during World War II.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #8 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Pleven

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

8

BULGARIAN

1. Плевен
2. Плевен е град в северна България, известен най-вече с Обсадата на Плевен от 1877 г., която проправя пътя към падането на Отоманската империя по време на Руско-турската война. Обсадата е важна също така, защото тази битка фактически довежда до възстановяването на България като страна, независима от Румъния.
3. Обсадата трае пет месеца и 38 000 румънци загиват, опитвайки се да превземат града в четири отделни щурма. Градоначалниците в края на краищата се предават, но на руските войски вече са нанесени щети. Предизвиканото от обсадата забавяне дава възможност на западноевропейските войски да се намесят и да попречат на християнската войска да отвоюва Константинопол.
4. Развитието на цивилизацията в Плевен може да бъде проследено най-малко до епохата на неолита. Тук са направени няколко съществени археологически открития, измежду които едно от най-важните е ранната християнска базилика от 4. в.
5. Благодарение на разположението си в плодотворен район, заобиколен от ниските варовикови хълмове на плевенските възвишения, днес Плевен е важно средище на земеделието. През района тече река Вит, която осигурява достатъчно вода за земеделието. Другите важни промишлени отрасли в града включват металообработване, петролообработване и машиностроене. Градът е оживен индустриален център, където идват много чуждестранни инвеститори, които използват парите си за изграждане на магазини и пазари.

ENGLISH

1. Pleven

CONT'D OVER

2. Pleven, a city in northern Bulgaria, is known mostly for the 1877 Siege of Plevna, which paved the way for the Ottoman Empire to fall during the Russo-Turkish War. The siege was also important because this battle actually led to the country of Bulgaria's restoration as a nation independent from Romania.
3. The siege lasted five months, and thirty-eight thousand Romanians died trying to take the city in four separate assaults. The city's leaders did surrender in the end, but by then the damage had been done to the Russian forces. The delay caused by the siege enabled the armies from Western Europe to intervene and prevent Constantinople from being reclaimed by a Christian army.
4. The history of civilization at Pleven can be traced at least as far back as the Neolithic age. A number of important archaeological discoveries have been made there, one of the most important of which is the early Christian basilica, dating from the fourth century.
5. Today Pleven is a major center of agriculture, lying in a rich area surrounded by the Plevna Heights, a group of low hills made of limestone. The Vit River flows through the area, providing more than adequate water for agriculture. Other important industries in the city include metalworking, oil processing, and machinery construction. The city bustles as a center of industry that's seeing a lot of foreign investors come in and spend their money to set up stores and markets.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
обсада	obsada	Siege
щурм	shturm	Assaults
независими	nezavisimi	Independent
земеделие	zemedelie	agriculture
археологически	arheologicheski	archeological

базилика	bazilika	basilica
варовик	varovik	limestone
оживени	ojiveni	bustling

SAMPLE SENTENCES

Децата понякога се чувстват като в обсада, когато родителите им не ги пускат да излизат. Sometimes children feel as if they are under siege when their parents ground them.	Може да са необходими няколко военни щурма, за да падне градът. It may take several military assaults before a city will fall.
В течение на историята, много нации са правили всичко възможно, за да останат независими от други нации. Throughout history, many nations have done all they could to be seen as independent from other nations.	Земеделието не се състои само от обработка на земята! Agriculture is about more than just farming!
Дори и днес по света се правят важни археологически открития. Even today there are still some major archeological finds being discovered around the world.	Базиликата представлява по същество древна католическа църква. A basilica is essentially a large, ancient Roman Catholic church.
Варовикът е прекрасен природен камък, който може да бъде използван в архитектурата. Limestone is a beautiful natural stone that can be used for architecture.	Около Коледа магазините са много оживени от хора. Around Christmas, the shopping malls are definitely full of bustling people.

CULTURAL INSIGHT

Did you Know?

В Плевен има около 200 различни паметника, посветени на Обсадата на Плевен. Едни от най-известните от тях са Костницата в парка "Скобелев" и Мавзолеят-параклис- "Св. Георги Победоносец." Парк "Скобелев" се намира в т.нар. Долина на смъртта, където приблизително 6500 войника загиват по време на обсадата. Там има девет общи гроба и костница, съдържаща тленните им останки. Мавзолеят е построен в началото на 20. в. с цел да увековечи загиналите в обсадата войници. Там са погребани и някои от останките им.

About two hundred different monuments in Pleven commemorate the Siege of Plevna. Among the most popular are the Skobelev Park ossuary and the St. George the Conqueror Chapel Mausoleum. Skobelev Park lies in the aptly named "Dead Valley," where about sixty-five hundred soldiers died during the siege. Nine mass graves and an ossuary hold all their remains. The mausoleum dates to the early 1900s and is dedicated to the soldiers who died in the siege. Some of their remains are also entombed there.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #9 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Shumen

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

9

BULGARIAN

1. Шумен
2. Районът около българския град Шумен е много хълмист, което украсява външността на града с подковообразен хребет. Селищата на територията на Шумен датират от древни времена и районът има пъстро минало.
3. Император Никифор опожарява града през 811 г., а по-късно бива убит от българския хан Крум. Градът живее в мир до 1087 г., когато е обсаден от Алексей I. В 14. в. Султан Мурад I предава града на Отоманската империя. За по-малко от сто години след завладяването на града, отоманците го унищожават. Впоследствие градът е построен наново на друго място, което служи като по-добро военно укрепление. В течение на 50 години руските войски се опитват да превземат града, но без успех. Ето как градът получава името си Гази.
4. В Шумен има много важни паметници. Един от най-важните е Шуменската крепост, датираща от българското средновековие. Отоманците я разрушават преди много векове, но впоследствие тя е частично възстановена. Крепостта се намира непосредствено извън очертанията на града.
5. Друг важен обект е Мадарският конник, един невероятен образец на средновековното скално изкуство. Той датира от 710 г. пр. н. е. и е признат за част от Световното наследство. Други забележителности в Шумен са катедралата "Три светители" и Томбул Джамия, която е най-голямата в страната и една от най-глемите на Балканския полуостров.

ENGLISH

1. Shumen

CONT'D OVER

2. The region around the Bulgarian city of Shumen is very hilly, creating a horseshoe-shaped crest around the city's exterior. Settlements at Shumen date back to ancient times, and the area has a checkered past.
3. In 811 Emperor Nicephorus burned the city before being killed by Krum of Bulgaria. The city saw peace until Alexius I besieged it in 1087. In the fourteenth century it was handed over to the Ottoman Empire by Sultan Murad I. The Ottomans demolished it less than a hundred years after it came under their rule. After that, the city was rebuilt in a new location that served better as a military stronghold. Over the course of fifty years, Russian armies tried to take the city, but to no avail. That's how the city earned the name "Gazi."
4. There are a number of important monuments in Shumen. One of the most important is the Shumen Fortress, which dates back to medieval times in Bulgaria. The Ottomans destroyed it centuries ago, but it has since been partially restored. The fortress is located just outside of the city limits.
5. The Madara Horsemen, an incredible piece of medieval rock art, constitutes another important site. The area is also a World Heritage site and dates back to 710 AD. Other important areas around Shumen include the Holy Three Saints Cathedral and the Tombul Mosque, the largest in the country and one of the largest in the Balkan area.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
хълмист	hylmist	Hilly
външност	vynshnost	Exterior
подковообразен	podkovoobrazen	Horseshoe-shaped
разнообразен	raznoobrazen	Varied
обсаден	obsaden	Besieged
укрепление	ukreplenie	Stronghold

джамия	djamiya	Mosque
средновековен	srednovekoven	Medieval

SAMPLE SENTENCES

Ако не внимаваш, хълмистите райони могат да бъдат опасни. A hilly area can be treacherous if you're not careful.	Външността на колата беше сериозно повредена, но вътрешността е останала невредима. The car's exterior was severely damaged, but the interior was left untouched.
Да живееш на подковообразна улица е по-хубаво, отколкото да живееш на улица с форма на ключалка. Living on a horseshoe-shaped street is almost better than living on a keyhole street.	Разнообразните раси в САЩ правят страната на голям претопителен котел. The United States's varied races make it a major melting pot in the world.
Когато даден град бивал обсаден в древността, снабдяването му бивало напълно прекъсвано. When a city was besieged in ancient times, its supply line was entirely cut off.	Военните укрепления играят важна роля за предпазване на страната от нападатели. A military stronghold plays an important part in keeping a country safe from attackers.
Джамията представлява мюсюлманска църква. A mosque is essentially a Muslim church.	Всичко, което датира от средновековни времена, е важно за историята. Anything that dates to medieval times is of historic importance.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Един от най-интересните паметници в Шумен е Паметник 1300 години България, известен още като Паметник Създатели на българската държава. Издигнат е в 1981 г. на плато над Шумен, за да отбележи 1300 години българска история, датираща чак от Първото българско царство. Паметникът е проектиран от двама български скулптура в стила на кубизма. Посетителите на паметника могат да стигнат до него по бетонна стълба, започваща от Шумен или по шосето с кола.

One of Shumen's most interesting monuments is the Monument to 1300 Years of Bulgaria, also known as the Founders of the Bulgarian State Monument. It was erected in 1981 on a plateau above Shumen to mark 1300 years of the country's history, dating all the way back to the First Bulgarian Empire. Two Bulgarian sculptors designed it in the Cubist style. Visitors to the monument can take a concrete staircase all the way from Shumen or drive up the road in a car. The monument is visible from up to twenty miles away.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #10 Top 10 Bulgarian Regions and Cities: Stara Zagora

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

10

BULGARIAN

1. Стара Загора
2. От икономическа гледна точка, Стара Загора е един от най-важните градове в България. Разположен е в южната част на страната и е столица на едноименната област. Стара Загора е известна с няколко неща, между които липови дървета и изключително прави улици. Лесно е да се види защо един от прякорите ѝ е “Град на липите”. Дървета, отрупани с ароматни липи, красят правите улици .
3. Стара Загора има население от 200 000 души и агломератът на града е пети по размер в страната. Градът е разположен в полите на планината Средна гора, което го прави идеално място за природолюбители, чието желание е да правят планински преходи или просто да се полюбуват на гледката. Двете близки езера – Езерото и Загорка, също предлагат много възможности за почивка на открито. Друга дестинация, която природолюбители обичат да гледат, е паркът Аязмото.
4. Една от най-интересните особености на Стара Загора е нейната география. Тъй като градът се намира сред планини и езера, цивилизацията там датира отпреди хиляди години. Това означава, че там има много места, на които човек може да види просто случайно предмети от древността. По праисторически времена градът служи като кръстопът за различни цивилизации. Стара Загора е уникален град, защото всяка от тези цивилизации е оставила своя белег върху него по някакъв забележим начин.
5. В района около града има повече от 100 праисторически могили, датиращи от 6-то – 3-то хилядолетие. Берекетската могила е най-голямата могила в страната.

ENGLISH

1. Stara Zagora

CONT'D OVER

2. Stara Zagora is one of the most important cities in Bulgaria, economically speaking. It lies in the southern part of the country and serves as capital of the province that bears its name. It's known for a few things, including lime trees and very straight streets. It's easy to see why one of the town's nicknames is the "Town of Limes." Trees bearing fragrant limes adorn the town's unwavering roads.
3. The city has a population of over two hundred thousand, and the metropolitan area of Stara Zagora is actually the fifth-largest in the country. It sits under the arms of Sredna Gore Mountain, making it the perfect base for nature lovers who want to hike or just take in the beautiful mountain vistas. Two nearby lakes (the Ezeroto and Zagorka) also provide plenty of opportunities for outdoor recreation. Ayazmo Park is another destination that nature lovers enjoy seeing.
4. One of the most interesting features of Stara Zagora is its geography. Because of its location among mountains and lakes, civilization there dates back thousands of years. This means that there are numerous places to find ancient artifacts just laying around. Throughout prehistoric times, the city served as a sort of crossroads for various civilizations. Stara Zagora is unique in the world because each one of these civilizations has left its mark on the city in some noticeable way.
5. The area around the city includes over a hundred prehistoric mounds dating from the sixth to the third millennia. The Bareketska mound is the largest one in the country.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
агломерат	aglomerat	Agglomeration
изглед	izgled	Vistas
хилядолетие	hilyadoletie	Millennium
артифакти	artifakti	Artifacts
география	geografiya	geography

сред	sred	Amid
цивилизация	civilizaciya	Civilization
кръстопът	krystopyt	Crossroads

SAMPLE SENTENCES

Агломератът на практика представлява разширена градска територия. An agglomeration is essentially an extended metropolitan area.	Изгледът от върха на планината е изключителен. The vistas from the top of a mountain are exquisite.
В края на хилядолетието ще бъдем много по-напреднали в технологично отношение, отколкото сме сега. At the end of the millennium, we will be so much more advanced in technology than we are even now.	Артифактите дават информация за историята и за подробности относно древните хора. Artifacts indicate the history and details about ancient peoples.
Географията на района може да ни каже много за хората, които са живели там преди векове. The geography of an area can tell you a lot about the people who used to live there centuries ago.	Да живееш сред хора от друга раса или религия може да бъде трудно. Living amid people of a different race or religion can be difficult.
Цивилизациите са се появявали и изчезвали през историята на нашия свят. Civilizations have come and gone throughout the history of our world.	Поради оживената си и разнообразна същност, някои места стават естествен кръстопът в света. The bustling, varied nature of some locations has made them into apparent crossroads of the world.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Историята на Стара Загора започва преди 8 000 години, което я прави един от най-старите европейски градове. През тези 8 000 години градът сменя много различни имена. Най-първият град е основан около 106 г. н. е. и се нарича Августа Траяна. В 4. в. името става Берое, а в 7. в. отново се променя в Иринополис. Малко по-късно, в 812 г. н.е., градът е преименуван на Верея. От 12. в. до средата на 14. в. името му е Боруй. През 1364 г. се променя на Ески Зара, около 1860 г. се нарича Железник и в 1875 г. най-накрая получава днешното си име Стара Загора.

The history of Stara Zagora dates back eight thousand years, making it one of Europe's oldest cities. Throughout those eight thousand years, the city has gone by many different names. The original city was founded sometime around 106 AD and called Augusta Traiana. By the fourth century, the name had been changed to Beroe, and in seventh century it changed again, this time to Irinopolis. Just a short time later, in 812 AD, the city became Vereya. From the twelfth century to the mid-fourteenth, its name was Boruy. Then it became Eski Zara in 1364 and Zheleznik in the late 1850s. Finally, in 1875, the city took its current name of Stara Zagora.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #11 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: New Year's Day

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

11

BULGARIAN

1. Нова Година в България
2. Повечето страни по света празнуват Нова Година на 1-ви януари. Дори китайците, евреите и мюсюлманите, които ползват лунния календар, където годината започва по друго време, също спазват глобалната традиция и празнуват на 1-ви януари. В България преходът от едната година в другата се отбелязва със звън на камбани, които бият както в навечерието, така и в първия ден на новата година. Първият ден на новата година в България, както и в други православни християнски държави, се празнува като Деня на Св. Васил. Св. Васил е влиятелен християнски владика и теолог от ранните дни на църквата. Той подкрепя Никейското Верую, което през 4. в. бива прието от църквата като заместител на Арианското Верую. Официалният празник на Св. Васил е 1-ви януари, когато той традиционно дава подаръци на децата.
3. Българите празнуват през цялата седмица преди Нова година с фестивали, шествия, карнавали и спортни занимания. На първия ден от Новата година, известен като Васильовден, българите участват в благословия за здраве, наречена сурваки. Малки клонки от дрян се украсяват с цветна хартия и се държат от децата, които пожелават с тях всичко най-хубаво на роднините си. По селата мъжете ходят и по къщите на съседите си, за да ги благословят.
4. Освен пожеланията за благоденствие и здраве през новата година, денят изразява и отминаването на старото и идването на новото. Като символ на този преход, в първия ден на новата година българите обличат нови дрехи и приготвят пищна трапеза. Едно от традиционните блюда, което ще краси масата, е баница - ястие, приготвено от тънки тестени кори и сирене.

ENGLISH

1. New Year's Day in Bulgaria

CONT'D OVER

2. Most countries around the world celebrate New Year's Day on January first. Even those that follow a lunar calendar that begins the year at a different time, such as Chinese, Jewish, and Muslim cultures, also tend to follow the global trend of celebrating on January first. In Bulgaria, bells ring on the eve and day of the new year to signal the transition. In Bulgaria, as in other Orthodox Christian countries, New Year's Eve is actually celebrated as St. Basil's Day. St. Basil was an influential Christian bishop and theologian in the early church. He supported the Nicene Creed, which the church eventually adopted over the Arian Creed in the fourth century. His feast day is January first, and traditionally he gives gifts to children on that day.
3. Bulgarians celebrate for the whole week leading up to New Year's Day, with festivals, processions, carnivals, and sports. On New Year's Day itself, known as vassilyovden, Bulgarians partake in a blessing called survaki that wishes good health. Small branches from a dogwood tree are decorated with colored paper and wielded by children who wish their family members well. Village men also visit their neighbors' houses to confer this blessing.
4. In addition to wishing for a prosperous and healthy New Year, the day itself signifies the passing of the old and the arrival of the new. To symbolize this change, Bulgarians wear new clothes and throw lavish dinners on New Year's Day. One of the traditional dishes that will grace the table is banica, a flaky cheese pastry.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
лунен	lunen	lunar
влиятелен	vliyatelen	influential
верую	veruyu	creed
традиционно	tradicionno	traditionally
благоденства	blagodenstva	prosperous
държа	dyrja	wielded

SAMPLE SENTENCES

Всичко, отнасящо се до луната, се нарича лунно.

Anything having to do with the moon is called lunar.

Влиятелните хора обикновено се налагат, защото могат да бъдат много манипулативни.

Influential people tend to get their way because they can be very manipulative.

Всички имаме нужда от верую, според което да живеем.

We all need a creed to live by.

Нещата традиционно са се правели другояче в сравнение със сега.

Things have traditionally been done in a different way than they are now.

При тази икономика за хората е трудно да бъдат благоденстват.

It is difficult for individuals to be prosperous in a down economy.

В древни времена, рицарите държали тежки мечове и носели предпазни брони.

In ancient times, knights wielded heavy swords and wore protective armor.

По празниците много семейства се събират на пищни пиршества.

Many families get together for lavish banquets around the holidays.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Никейското Верую е утвърдено като основен принцип на вярата в християнското учение и литургия. То навлиза в официалната църква през 4. в. след значителни

разногласия. Първият НикеЙски Събор се провежда през 325 г. в Турция от група владици. В стремежа си да постигне обединение на християнското учение и практика, Император Константин I събира религиозните водачи, за да обсъдят такива въпроси като връзката между Исус Син и Бог Отец, да изчислят датата на Великден и да определят уместността на ранните религиозни догми. По време на Съвета възникват разногласия между две противоположни схващания - тези на Арий и тези на Св. Александър от Александрия. Арий твърди, че Синът е различен от Отца, защото е Негово създание, докато Св. Александър твърди, че двамата са едно цяло. Схващането на Св. Александър се налага и става основата на НикеЙското Верую.

The Nicene Creed has become the established article of faith in Christian doctrine and liturgy. It came into official Church use in the fourth century, but only after much controversy. The First Council of Nicaea was conducted in 325 C.D./A.D. in Turkey by a group of bishops. Striving to gain a consensus on Christian doctrine and practice, Emperor Constantine I convened his religious leaders to discuss topics like the relationship between Jesus the Son and God the Father, calculate the date of Easter, and determine the relevance of early religious law. Controversy broke out at the Council between two opposing ideas, those of Arius and those of St. Alexander of Alexandria. Arius argued that the Son differed from the Father as His creation, while St. Alexander maintained that both were of the same substance. St. Alexander's principle won out and became a premise of the Nicene Creed.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #12 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: Christmas

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

12

BULGARIAN

1. Коледа в България
2. Коледа се празнува от християните и в християнските страни по цял свят. Този празник ознаменува рождението на Исус Христос и е изпълнен с обичаи, които разведряват снежните декемврийски вечери. Макар че Бъдни вечер е на 24-ти, а Коледа - на 25-ти декември, в България коледните празненства започват още на 20-ти. Смята се, че родилните мъки на Мария (Богородица) започват на 20-ти, тя ражда на 24-ти, а съобщава за раждането едва на следващия ден.
3. За Бъдни вечер се приготвят нечетен брой скромни ястия, всяко от които олицетворява желанията на семейството за добро здраве, късмет и щастие през настъпващата година. Традиционни блюда за Бъдни вечер са кръгла питка, постни сарми с лозов лист, фасул, зеле, тиквеник, варено жито, лук, мед, ябълки, вино и ракия - българска алкохолна напитка, която обикновено се прави от сливи, кайсии или грозде. На масата освен това се поднася ошав, традиционно блюдо от варени сушени плодове.
4. Важен коледен обичай за българите е парата, скрита в кръглата питка. Преди питката да бъде поднесена на масата, най-старият член на семейството отчупва от нея три парчета и ги слага настрана. Едното парче е наречено за младенеца Исус, едно за Мария (Богородица) и едно за семейството. Останалата част от питката се разделя между членовете на семейството и който намери кръглата парá, ще се радва на голям късмет през настъпващата година. Предричанията за годината могат да се правят и с орехи. Да попаднеш на хубав орех ще ти донесе късмет, но ако черупката е празна, добрият късмет може да стане лош. След полунощ на Бъдни вечер наоколо обикалят коледари, чиито песни желаят на слушателите здраве, щастие и успех през новата година.

ENGLISH

CONT'D OVER

1. CHRISTMAS IN BULGARIA

2. Christians and Christian countries around the world mark the celebration of Christmas. A holiday that commemorates the birthday of Jesus Christ, Christmas has become a tradition-filled festival that brightens December's wintry nights. While Christmas Eve is defined as December 24th and Christmas Day as December 25th, Christmas in Bulgaria begins on December 20th. Bulgarians say that Mary went into labor on the 20th, gave birth on the 24th, and didn't announce the birth until the next day.
3. On Christmas Eve, Bulgarians prepare a meager meal with an odd number of dishes, each dish representing the family's wishes for good health, luck, and happiness in the coming year. Traditional Bulgarian Christmas Eve meals include foods like a round loaf, stuffed vine leaves, beans, cabbage, pumpkin pie, boiled wheat, onion, honey, apples, wine, and rakia, a Bulgarian brandy usually made from plums, apricots, or grapes. In addition, oshav, a traditional dish of stewed dried fruit, is served.
4. An important Christmas tradition for Bulgarians is the coin hidden in the round loaf. Before being served to the family, the elder of the family takes three parts from the loaf and sets them aside. One piece is set aside for the child Jesus, another for Mary, and the last one for family. After that, the family shares the bread among themselves, and whoever finds the hidden coin will enjoy good luck throughout the coming year. They also make predictions for the year using walnuts. Cracking open a delicious walnut will give you good luck; but if your walnut shell is empty, your good luck may go bad. Carolers trickle into the neighborhoods starting at midnight on Christmas Eve, wishing their listeners a happy, healthy, and successful year.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
ознаменува	oznamenuva	commemorate
зимен	zimen	wintry
скромен	skromen	meager

коледари	koledari	caroler
квартали	kvartali	neighborhood
полунощ	polunosht	midnight
предричания	predrichaniya	prediction
орехи	orehi	walnut

SAMPLE SENTENCES

Дипломата ознаменува завършването ти на гимназия. A diploma commemorates your graduation from high school.	Белотата на една зимна нощ може да изглежда топла, но може да бъде просто студена и бурна. The whiteness of a wintry night can feel warm or just cold and blustery.
Дори и днес някои страни имат скромни запаси от храна. Even today, some countries have meager supplies of food.	Коледарите разведряват деня на обитателите на старческия дом. Christmas carolers brighten the day for nursing home residents.
Някои квартали са по-безопасни от други. Some neighborhoods are safer than others.	В полунощ един ден преминава в друг. At midnight one day turns into another.
Всеки има свое предричане за резултата на финалния мач. Everyone has a prediction about how the playoffs will turn out.	Някои хора не обичат да ядат орехи. Some people don't like to eat walnuts.

CULTURAL INSIGHT

България се намира в югоизточната част на Европа и е 15-та по големина държава на континента. В миналото е била конституционна монархия, а сега е република, управлявана от демократичен парламент. През дългата си история, България е превземана и управлявана от няколко различни чужди държави. Отоманската империя господства над нея близо 500 години, а Съветският съюз учредява Народна Република България в 1947 г. България се откъсва от съветския контрол и от комунизма и става самостоятелна демокрация. България е известна с разнообразния си климат и изобилието на реки, включително и прочутия Дунав. На изток България граничи с Черно море и има общи граници също с Румъния, Сърбия, Турция, Гърция и Република Македония.

Bulgaria is located in the southeastern part of Europe and is its fifteenth-largest country. Once a constitutional monarchy, a democratic parliament now governs it as a republic. Bulgaria has been invaded and ruled by several foreign powers during its history. The Ottoman Empire ruled for nearly five hundred years and the Soviet Union set up the People's Republic of Bulgaria in 1947. It was only in 1992 that Bulgaria moved away from Soviet control and communism to become its own democracy. Bulgaria is known for its diverse climate and plethora of rivers, including the famous Danube. Its eastern coast lies on the Black Sea, and it shares borders with Romania, Serbia, Turkey, Greece, and the Republic of Macedonia.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #13 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: Independence Day

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

13

BULGARIAN

1. Ден на независимостта на България
2. На 22-ри септември в България се празнува Денят на независимостта. България е призната за напълно суверенна държава през 1908 г. България попада под властта на Отоманската империя през 15. в. и започва пътя си към независимостта след Руско-турската война през 1877-78 г. Берлинският конгрес събира Великите сили и Отоманската империя, за да реорганизируют Балканския регион. Северната част на България получава автономна власт като княжество в рамките на Отоманската империя, а южната част, наречена Източна Румелия, е дадена на турците. Разделението на България поражда вълнения сред народа, който започва мирни протести срещу загубата на Източна Румелия в полза на Отоманците. В Източна Румелия постепенно се образуват тайни бунтовнически сили и автономната част на България - Княжеството се приготвя за война срещу Отоманците. Не е изстрелян нито един куршум, обаче, защото на 6-ти септември 1885 г. България е обединена с Източна Румелия. 13 години по-късно, в 1908 г., България празнува пълната си независимост от Отоманците, които по това време са ангажирани с Младотурската революция. Едно щастливо последствие от тази революция е това, че на България не се налага да пролива кръв, за да извоюва свободата си.
3. Същинската декларация за независимост е обявена от Княз Фердинанд Български на 22-ри септември в старата столица на България Велико Търново. Фердинанд става цар на конституционна монархия България. Денят на независимостта не е бил обявен за официален празник до септември 1998 г., когато българският Парламент приема предложението да го направи такъв.

ENGLISH

1. Independence Day in Bulgaria

CONT'D OVER

2. Bulgaria celebrates September 22nd as Independence Day. In 1908, Bulgaria was recognized as a fully sovereign state. Having been under the control of the Ottoman Empire since the fifteenth century, Bulgaria began its journey to independence after the Russo-Turkish War of 1877-78. The Congress of Berlin brought together European powers and the Ottoman Empire in a reorganization of the Balkan region. The northern region of Bulgaria gained autonomous powers as a principality in the Ottoman Empire, and the southern region of Bulgaria, called Eastern Rumelia, was ceded to the Turks. The division of Bulgaria caused turmoil among the populace, who began a peaceful protest against the loss of Eastern Rumelia to the Ottomans. Eventually, a secret rebel force grew up in Eastern Rumelia, and the autonomous part of Bulgaria, the Principality, prepared for war with the Ottomans. No shot was ever fired, for Eastern Rumelia reunited with the Principality of Bulgaria on September 6, 1885. Thirteen years later, in 1908, Bulgaria celebrated its full independence from the Ottomans, who were dealing with the Young Turk Revolution at the time. As a happy consequence of that revolution, Bulgaria did not need to shed blood to win its freedom.
3. The actual statement of independence was declared by Prince Ferdinand of Bulgaria on September 22nd in the old capital city of Bulgaria, Veliko Tarnovo. Ferdinand went on to become King or Tsar of a constitutional monarchy in Bulgaria. Independence Day was not actually proclaimed an official public holiday until September 1998, when the Bulgarian parliament passed the motion to celebrate that day as such.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
суверенен	suverenen	sovereign
автономен	avtonomen	autonomous
Княжеството		principality
Последствие		consequence
Монархия		monarchy
Конституционният		constitutional

SAMPLE SENTENCES

Кралят е суверенен над всички други владетели в страната.

The king is sovereign over all other rulers in the country.

Много държави не са били автономни при създаването си.

Many countries did not start out as autonomous nations.

Княжеството е част от страната, управлявана от монарх.

A principality is a part of a country ruled by a monarch.

Всяко действие носи последиствие.

Every action has a consequence.

Монархията е държава, управлявана от цар (крал) или царица(кralица).

A monarchy is a country ruled by a king or queen.

Конституционният закон е основен закон, заложен в конституцията на дадена нация.

A constitutional law is a basic rule set down in a nation's constitution.

Народът обича да гледа кралицата, когато тя минава.

The populace loves to get a look at the queen as she's passing by.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Младотурската революция от 1908 г. дава сериозно отражение върху Отоманската империя. В отговор на мораториума върху Парламента, наложен от Отоманския султан в 1878 г., група турски националисти с плуралистки и светски възгледи се

вдигат на бунт и извоюват възстановяването на Парламента. Друга последица от революцията е образуването на нова влиятелна групировка, която насочва управлението на страната и в даден момент води до замяната на султан Абдул Хамид II със султан Мехмед V. Младотурците, обединени в опозицията си срещу абсолютистката монархия, оказват огромно влияние върху политическите, художествените и интелектуалните течения в отоманското им общество и полагат основите на съвременна Турция.

The Young Turk Revolution of 1908 greatly affected the Ottoman Empire. In response to the Ottoman sultan's 1878 suspension of parliament, a group of Turkish nationalists, secularist and pluralist in philosophy, rebelled and won the restoration of parliament. Another consequence of the revolution was the formation of a new, influential group that steered the country's governance and eventually replaced Sultan Abdul Hamid II with Sultan Mehmed V. The Young Turks, united in opposition to absolute monarchy, greatly influenced the political, artistic, and intellectual trends of their Ottoman society and laid the foundation for modern Turkey.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #14 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: Liberation Day

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

14

BULGARIAN

1. Ден на Освобождението на България
2. На 3-ти март България празнува Деня на Освобождението си, деня, в който става независима от Отоманската империя. През 15. в. Отоманската империя анексира България и я управлява в течение на близо 500 години. Благодарение на Сан-Стефанския мирен договор, подписан на 3-ти март 1877 г., България тръгва по пътя на независимостта. Договорът бива сключен между Русия и Отоманската империя в края на едногодишна война, която назрява повече от 20 години преди военните действия да се разгърнат с пълна сила.
3. България е основана в началото - средата на 7 в. от н. е. и е считана от другите славянски народи за културен център на Европа. Въпреки че 1877 г. бележи началото на българското освобождение от Отоманците, България е официално освободена в 1888 г. След подписването на договора през 1878 г., в страната се установява конституционна монархия. Днес България е конституционна република с демократично избран парламент.
4. Денят на Освобождението е обявен за официален празник на страната в 1978 г. Държавните учреждения не работят, а частните компании сами решават дали да дадат на служителите си почивен ден. Из цялата страна се издига българското знаме и държавата организира речи, манифестации и празнични културни програми. На Деня на Освобождението се разказват трогателни истории от българското минало и се полагат венци пред Паметника на незнайния воин в София и Паметника на свободата в град Шипка.

ENGLISH

1. LIBERATION DAY IN BULGARIA

CONT'D OVER

2. On March 3rd, Bulgaria celebrates National Liberation Day, the day when Bulgaria gained its independence from the Ottoman Empire. In the fifteenth century the Ottomans annexed Bulgaria and ruled the region for nearly five hundred years. It was the Treaty of San Stefano (signed on March 3, 1877) that set Bulgaria on the path to self-rule. The treaty was accorded between Russia and the Ottomans at the end of a year-long war that had been brewing for over twenty years before full-blown hostilities were reached.
3. First established in the early to mid-600s AD, Bulgaria is considered by Slavic peoples to be the cultural heartland of Europe. While 1877 marked the beginning of Bulgarian freedom from the Ottomans, it wasn't until 1888 that Bulgaria was officially liberated. It established a constitutional monarchy in 1878 after the signing of the treaty. Today, Bulgaria is a constitutional republic with democratically elected parliament.
4. Liberation Day became a public holiday in Bulgaria in 1978. Public companies close, and private companies choose whether to grant their employees the day off. The Bulgarian flag is hoisted across the country, and the government sponsors speeches, parades, and cultural celebrations. Bulgarians also recount poignant tales from their history on Liberation Day, with wreaths offered at the Monument of the Unknown Soldier in the capital of Sofia and at the Liberty Monument in the city of Shipka.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
Издига		hoist
Трогателен		poignant
Център		heartland
Назрява		brewing
Военни действия		hostility
Освобождение		liberation
договор	dogovor	treaty

SAMPLE SENTENCES

Когато знамето се издигна на върха на пилона, войникът отдаде чест. When the flag had been hoisted to the top of the pole, the soldier saluted.	Дори един мирис може да бъде трогателен спомен за миналото. A mere smell can be a poignant reminder of the past.
Средно-западните щати се считат за центъра на Америка. The Midwest is considered America's heartland.	Изглежда, че назрява буря! It looks like a storm is brewing!
Вероятно е между някои страни винаги да има военни действия. There will probably always be hostilities between some nations.	САЩ явно считат, че тяхна задача е да освободят всички държави по света, в които има безредици. The U.S. seems to think itself tasked with the liberation of every troubled person on earth.
Понякога проблемите са толкова големи, че отдавнашен договор трябва да бъде нарушен. Sometimes the issues are so large that a longstanding treaty must be broken.	В своето начало САЩ бързо анексират нови територии. The U.S. rapidly annexed new lands in its early days.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Отоманската империя е бивша турска империя, считана за една от най-големите и най-дълговечни империи на света. Основана в 1299 г. от Осман, турчин, който по-късно става неин пръв султан, Отоманската империя повече от 600 години управлява части от Азия, Европа и Африка. Краят ѝ идва през 1922 г. в резултат на Турската война за независимост и неудачното решение за съюзяване с Германия през Първата световна война. По време на войната Съюзните сили подтикват населението на Отоманските територии към въстания и след войната империята е разделена според техните предпочитания. Вследствие на това разделение възникват страни като Йордания, Йемен и Саудитска Арабия.

The Ottoman Empire was a Turkish empire that is considered one of the largest and longest-surviving empires in the world. Established in 1299 A.D. by Osman, the Turk who became its first sultan, the Ottoman Empire ruled parts of Asia, Europe, and Africa for over six hundred years until 1922, when the combination of the Turkish War of Independence and the unlucky decision to side with Germany during World War I led to its demise. During the war, Allied countries encouraged revolts in Ottoman territories, and after the war treaties carved up the empire according to Allied preferences. This resulted in the foundation of countries like Jordan, Yemen, and Saudi Arabia.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #15 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: Orthodox Easter

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

15

BULGARIAN

1. Празнуване на Великден в България
2. християнската вяра, Великден е празник едновременно на пролетта и на разпъването на Христос и възкресението му. Той ознаменува края на едномесечните Велики пости - време на постене, молитва и изкупление на греховете за християните. В България, където повечето хора принадлежат към Източната православна църква, яйцата, и по-специално червените яйца, заемат важно място на Великден. Те са важен великденски символ, защото едновременно олицетворяват идеите за плодовитост и възкресение.
3. През нощта на Великден в България православните българи ще ви поздравят с "Христос възкресе", което значи "Christ has been resurrected." Отговорът е "Наистина възкресе", което значи "Christ has been resurrected." В навечерието на Великден, в събота в полунощ, българите ходят на специална църковно-православна служба, по време на която свещеникът оповестява, че Великден е дошъл и благославя козунака и червените яйца, специално приготвени от енорияшите. След службата хората се завръщат по домовете си и чукат червените си яйца с тези на роднини и приятели. Целта е три пъти да се чукнат яйцата откъм острия връх. Този, чието яйце се пукне, губи. Смята се, че човекът, чието яйце остане здраво докрая, ще има късмет през цялата година. Козунакът е сладък хляб, който се прави специално за Великден. Към тестото се добавят стафиди и настъргана лимонова кора, което го отличава от този, приготвян в Румъния и Албания.

ENGLISH

1. CELEBRATING ORTHODOX EASTER IN BULGARIA

CONT'D OVER

2. Easter is a combined celebration of spring and of the crucifixion and resurrection of Jesus Christ in the Christian faith. It also marks the end of the month of Lent, a time of fasting, prayer, and atonement for Christians. In Bulgaria, where most people belong to the Eastern Orthodox Church, eggs, especially red ones, feature prominently on Easter. Eggs are a powerful symbol of Easter because they represent at once the ideas of fertility and resurrection.

3. On Easter night in Bulgaria, you can expect to be greeted by Orthodox Bulgarians with "Christos voskrese," meaning "Christ has been resurrected." The response is "Vo istina voskrese," which means, "Indeed, he has risen." On the eve of Easter Sunday, at midnight on Saturday night, Bulgarians attend a special Orthodox Church service at which the priest proclaims that it is Easter and blesses parishioners' specially baked kozunak breads and red-dyed eggs. People then return to their homes to tap their red eggs against those of relatives and friends. The goal is to tap the eggs against each other at their points three times. Anyone whose egg cracks, loses. The person with the last un-cracked egg in the house is said to have won a year of good luck. The kozunak breads are sweet breads made specifically for Easter. The dough incorporates raisins and lemon zest, making the Bulgarian kozunak a little different from that made in Romania and Albania.

VOCABULARY

Bulgarian	English
Разпъване на кръст	crucifixion
възкресение	resurrection
Постене	fasting
Изкупление на греховете	atonement
Плодовитост	fertility
Енориаши	parishioner
Настъргана кора	zest

SAMPLE SENTENCES

Разпъването на кръст е ужасяващ начин за умиране.

Crucifixion is a horrifying way to die.

Много хора оспорват възкресението на Христос.

Many people dispute the resurrection of Jesus.

В днешно време са малко християните, които считат постенето и молитвата като част от всекидневния си живот.

Today few Christians consider fasting and praying as part of their daily lives.

Изкуплението на греховете е необходима част от измолването на опрощение.

Atonement is a necessary part of asking for forgiveness.

Енорияшите излязоха от църквата един по един.

The parishioners filed out of the church one at a time.

Малко настъргана лимонова кора може да освежи рецептата.

A little lemon zest can brighten up a recipe.

Към някои рецепти може да се добавят странни неща.

Some odd things can be incorporated into some recipes.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Православното християнство е преобладаващата форма на християнството в повечето източноевропейски страни, в това число Украйна, Русия, Черна гора,

Белорусия, Грузия, Румъния, Молдавия, Кипър и Гърция. Източноправославното християнство е свързано предимно с Византийската или Източно-Римската империя, под чието господство то процъфтява и се счита, че достига своя Златен век. По времето на Юлий Цезар Римската империя става твърде голяма, за да може да бъде управлявана като едно цяло от западния край на Европа и бива разделена между двама или трима владетели. Рим функционира като столица на Западната империя, а Константинопол (построен на мястото на Византия) - на Източната. В 476 г. н.е. настъпва краят на Западната Византийска империя, а Източно-Римската (Византийската) империя остава да съществува още почти хиляда години.

Orthodox Christianity is the predominant form of Christianity in most Eastern European countries, including Ukraine, Russia, Serbia, Montenegro, Belarus, Macedonia, Georgia, Romania, Moldova, Cyprus, and Greece. Eastern Orthodox Christianity is best associated with the Byzantine or Eastern Roman Empire, under which it flourished and during which it is considered to have reached its Golden Age. Since the time of Julius Caesar, the Roman Empire, which had grown too large to administer as a single entity from the western edge of Europe, was divided among two to three rulers. Rome functioned as the capital of the Western Empire and Constantinople (built on the site of Byzantium) governed the Eastern. In 476 C.E./A.D., the Western Roman Empire ended, leaving the Eastern Roman (Byzantine) Empire to survive for almost another thousand years.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #16 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: Baba Marta

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 3 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

16

BULGARIAN

1. Баба Марта
2. Всяка година на 1-ви март в България се празнува Баба Марта. Този уникален празник е честване на Баба Марта (Grandmother March), ден-въплъщение. Тя е представена като възрастна жена с променливи настроения, подобни на климата в България по това време на годината. Баба Марта е пролетен ритуал, който се отбелязва със специални амулети, наречени мартеници. Амулетите са изработени от червени и бели конци във вид на украшения и гривни, които могат да бъдат носени от хора или завързвани на животни и дървета. Мартениците често са украсени с други декоративни елементи като сини мъниста, златни или сребърни монети, мидички и дори чесън и косми от конска опашка. Тези амулети се носят върху облеклото, на китката, слагат се вътре в къщи и се вързват на домашните любимци и добитъка, за да ги предпазват от зли духове.
3. Смята се, че мартениците даряват добро здраве и късмет на тези, които ги носят. Червеният конец се счита за талисман срещу демони и болести, а носенето на мартениците ошастливява Баба Марта, тъй като тя облагодетелства тези, които вижда, че ги носят. В някои части на България мартениците се носят по различен начин от различните хора - женените мъже ги слагат в десния си чорап, младите ергени ги носят на малкия пръст на лявата ръка, а младите неомъжени жени - закичени върху роклята от лявата страна на гърдите. Когато види първите признаци на пролетта, като например разцъфващо дърво или долитането на врабче или щъркел, човек трябва да си свали мартеницата и да я върже на клона на някое дърво.

ENGLISH

1. BABA MARTA

CONT'D OVER

2. The celebration of Baba Marta in Bulgaria takes place on March 1st every year. This unique holiday honors Baba Marta, or Mother March, a personification of the season. She is depicted as an old lady with mercurial moods, much like the weather at that time of year in Bulgaria. A spring ritual, Baba Marta is celebrated with special amulets called martenitsas. These amulets consist of red and white string woven into charms and bracelets that can be worn or tied onto people, animals, and trees. Martenitsas have often also included other decorative elements like blue beads, golden or silver coins, shells, and even garlic or horse-tail hairs. People wear these amulets on clothing or wrists, place them in houses, and tie them on pets and domestic animals to protect them all from evil spirits.

3. Martenitsas are still believed to confer good health and fortune on the wearer. Bulgarians consider red string a talisman against demons and illness, and wearing the martenitsas is also thought to make Baba Marta happy, as she favors those she sees wearing them. In some parts of Bulgaria, they are worn in different ways depending on the wearer. There, married men put martenitsas in their right sock, young single men wear them on their left pinkies, and young single girls wear them on the left sides of their dresses. When the wearer sees his first sign of spring, like a tree beginning to bloom or the arrival of a sparrow or stork, he takes off his martenitsa and ties it to a tree.

VOCABULARY

Bulgarian	English
Въплътен	personify
Представен	depict
Талисман	talisman
Амулети	amulet
Разцъфва	blossom
Променлив	mercurial
Демони	demon

SAMPLE SENTENCES

Изглежда, че някои хора харесват дадени идеи да бъдат въплътени в стереотипи. Some people seem like certain ideas personified, especially in the form of stereotypes.	Любимото и телевизионно предаване представя един красив мъж като вампир. Her favorite television show depicted a handsome man as a vampire.
Някои хора смятат, че им е необходимо да имат талисман за късмет. Some people feel the need to keep a talisman for good luck.	Амулетите имат значение за някои хора, но нямат истинска сила. Amulets have significance to some people, but no real power.
Когато разцъфват цветята, сме благодарни за този прекрасен свят. When the flowers are blossoming, it is easy to be thankful for such a beautiful world.	Някои жени имат променливо настроение, което се мени много лесно. Some women have mercurial moods that seem to change at the drop of a hat.
Ангелите и демоните в духовното царство се борят постоянно. Angels and demons are constantly battling it out in the spiritual realm.	

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Много хора, които не са родени в България, не знаят за Баба Марта, но са чували за Баба Яга. Баба Яга е персонаж от славянския фолклор и обикновено я описват като зла, макар че в някои от приказките тя дава мъдри напътствия на героите. Баба Яга е старица, която отвлеча и изяде малки деца и лети наоколо върху чукало с брезова метличка в ръка, с която замита следите си.

While Baba Marta may be an unfamiliar figure to many non-Bulgarians, Baba Yaga might be a more familiar name. A character in Slavic folklore, Baba Yaga is generally portrayed as wicked, although in some stories she has been shown to guide characters with her wisdom. An old woman who lives in a chicken-legged hut, Baba Yaga kidnaps and eats little children and flies around on a pestle carrying a birch broom to cover her tracks. While found in many Eastern European countries such as Romania, Serbia, Croatia, Hungary, Macedonia, Slovenia, Ukraine, Latvia, Belarus, and Bulgaria, Baba Yaga figures most prominently in Russian and Polish folktales and literature.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #17 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: National Revival Day

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 5 Cultural Insight

17

BULGARIAN

1. Ден на народните будители в България
2. На 1-ви ноември българите празнуват Деня на народните будители, когато почитат и честват тези, които са работили за освобождението на България. България е основана като нация през 7. в. и е считана от славянските народи за историческо ядро на европейската култура. В 15. в. България става част от Отоманската империя. Северна България си възвръща независимостта през 1878 г., но южната част бива върната обратно на Отоманците. Денят на народните будители припомня усилията на всички личности, които са се борили за развитието и обединяването на народността по време на почти 500-годишното турско робство. Тази последователност на събитията се дели на три големи периода; 18. - 19. в., 1820 - 1850 г. и 1850 - 1878 г. Независимо че през 1878 г. България е все още отделена от южната си част, този период бележи началото на Българското Национално Възраждане.
3. Сред бележитите дейци на Възраждането, които се честват в Деня на народните будители, са Паисий Хилендарски, Софроний Врачански, Васил Левски, Любен Каравелов, Васил Друмев, Петър Берон, Елиас Ригс, Найдено Геров, Христо Ботев, Георги Бенковски, Стефан Караджа, Васил Априлов, Иван Вазов, Георги Сава Раковски, Стефан Стамболов, Неофит Рилски и братя Миладинови. Тези светили са писатели, поети, революционери, религиозни водачи и дейци на образованието.
4. Денят на народните будители се е празнувал винаги, с изключение на периода, когато България се намира под съветска власт. В 1944 г. Съветският съюз нахлува в България и учредява Народна Република България, която съществува в периода 1947г. - 1992 г. След като България става независима от Съветския съюз и ликвидира комунистическото управление, Денят на народните будители е възстановен като държавен празник.

ENGLISH

CONT'D OVER

1. National Revival Day in Bulgaria
2. On November 1st, Bulgarians celebrate their National Revival Day to commemorate and honor all those who worked towards the liberation of Bulgaria. Bulgaria first became established as a nation in the seventh century, and Slavic nations consider it the historical nucleus of European culture. In the fifteenth century, Bulgaria became part of the Ottoman Empire. Northern Bulgaria regained its independence in 1878, but its southern region was handed back to the Ottomans. National Revival Day recounts the efforts of those individuals who strove to develop and integrate the Bulgarians as a people during nearly five hundred years of Ottoman rule. This broad timescale of cultural and social development is broken down into three broad periods—from the eighteenth to the nineteenth century, from the 1820s to the 1850s, and from the 1850s to 1878. While Bulgaria remained separate from its southern contingent in 1878, this year marks the end of the Bulgarian National Revival.
3. Notable figures of the revival who are celebrated on National Revival Day include Paisius of Hilendar, Sophronius of Vratsa, Vasil Levski, Lyuben Karavelov, Vasil Drumev, Petar Beron, Elias Riggs, Nayden Gerov, Hristo Botev, Georgi Benkovski, Stefan Karadzhzha, Vasil Aprilov, Ivan Vazov, Georgi Sava Rakovski, Stefan Stambolov, Neofit Rilski, and the Miladinovi brothers. These luminaries were writers, poets, revolutionaries, religious leaders, and educators.
4. National Revival Day has been celebrated continuously except during the period of Soviet rule in Bulgaria. In 1944, the Soviet Union invaded and set up the People's Republic of Bulgaria, which lasted from 1947 until 1992. After Bulgaria gained its independence from the Soviet Union and shifted away from a communist government, the country reinstituted National Revival Day as a public holiday.

VOCABULARY

Bulgarian	English
Възраждане	revival

Ядро	nucleus
Програма	timescale
Обединявам	integrate
Светила	luminary
Революционери	revolutionary
Комунистически	communist
Бележит	notable

SAMPLE SENTENCES

За да се възпламени отново ентусиазма на хората към убежденията им, понякога е необходимо да има Възраждане. Sometimes a revival is in order to get people excited once again about their beliefs.	ядрото е централната част на клетката. The nucleus of the cell is its central part.
Когато започнеш работа по даден проект, необходимо е да знаеш каква програма се очаква да следваш. When you start a project, it's important to know the timescale you can expect to follow.	Трудно е да се обединят в един квартал разнородни хора и класи, защото културите им са твърде различни. Trying to integrate various peoples and classes into one neighborhood is very difficult because their cultures are so different.

Светила - това са водачи от миналото, които са осветили пътя за последователите си. Luminaries are past leaders who have lighted a path for others to follow.	Революционерите са се стремили да направят света по-добър. Revolutionaries have worked to change our world for the better.
Комунистическата партия се смята за основен враг на демокрацията. The communist party is seen as a major enemy to democracy.	Кметът и членовете на градския съвет са едни от бележитите личности в града. Notable figures in a city include the mayor and city council members.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Една от влиятелните личности, чествана от българите в Деня на народните будители, е американецът Елиас Ригс. Той е презвитериански мисионер и лингвист, който допринася за възрожденското движение в България със своя превод на Библията на съвременен български език. Негово дело са изготвянето, редакцията, печатът и разпространението на първите Библии в български превод. Ригс, роден в 1810 г. в гр. Ню Провиденс, щат Ню Джързи, участва и в други значителни лингвистични начинания като превеждането на Библията на съвременен арменски език и проучването на халдейския език. Също така, той помага да се установи разпространението на българите и гърците в Отоманската империя и границите между тях.

One of the influential figures celebrated by Bulgarians on National Revival Day is an American, Elias Riggs. A Presbyterian missionary and linguist, Riggs contributed to the Bulgarian revival movement by helping translate the Bible into modern Bulgarian. He was responsible for organizing, editing, printing, and distributing the first translated Bibles in

Bulgarian. Born in 1810 in New Providence, New Jersey, Riggs also participated in other notable linguistic activities, like translating the Bible into modern Armenian and researching the Chaldee language. He also helped identify the distribution of Bulgarians and Greeks in the Ottoman Empire and the boundaries between them.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #18 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: St. George Day

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

18

BULGARIAN

1. Гергьовден в България
2. Св. Георги, когото обикновено свързваме с легендата за змея, е християнски мъченик и войник в римската империя по времето на Император Диоклециан. Гергьовден се празнува всяка година на 6-ти май според православния календар и на 23-ти май според католическия. Според прочутата легенда, Св. Георги се изправя срещу змея, който прегражда селския водоизточник и пречи на хората да си наливат вода. За да освободи водоизточника, змеят иска жертвоприношение. Ако няма овце, той е съгласен да приеме девойка. Под закрилата на кръста, Св. Георги убива змея и вдъхновява селяните да приемат християнството.
3. В България празникът на Св. Георги се нарича Гергьовден. Св. Георги е много важен български светец още от 9. в., когато християнската религия бива официално приета в България. Понеже той е светец-покровител на овчарите, в негова чест на Гергьовден се пече и изяжда цяло агне. За този ден се правят най-различни видове хляб, но на Гергьовската пита е отредено специално място на масата. Според рецептата в тестото се замесват специални билки и цветя и питата се поднася на масата от млада булка или друго младо момиче.
4. Гергьовден се празнува както в повечето европейски страни, така и в Ливан, Палестина и Канада. Освен, че е ден за ознаменуване на Св. Георги, в България 6-ти май е и Ден на българската армия. По улиците на столичния град София минават военни паради в чест на армията.

ENGLISH

1. ST. GEORGE'S DAY IN BULGARIA

CONT'D OVER

2. St. George, commonly associated with the story of the dragon, was a Christian martyr and Roman officer during the Emperor Diocletian's rule. St. George's Day is celebrated each year on May 6th of the Orthodox calendar and May 23rd of the Catholic calendar. In the famous story, St. George confronts a dragon that controls a village's water supply. In return for access to the water, the dragon demands a sacrifice. If sheep are unavailable, then it will only accept a maiden. Protected by the symbol of the cross, St. George slays the dragon and inspires the villagers to convert to Christianity.
3. In Bulgaria, St. George's Day is called Gergyovden. St. George has been a very important saint in Bulgaria since Christianity was formally adopted as the state religion in the 800s AD. Since he is patron saint of shepherds, in Bulgaria a whole lamb is roasted and eaten on St. George's Day. Gergyovden bread is just one of many types of bread made for this day, but it is accorded a special place on the table. The recipe incorporates particular herbs and flowers in the dough and a new bride carries it to the table.
4. St. George's Day is celebrated in most European countries and in Lebanon, Palestine, and Canada. In addition to commemorating St. George, May 6th is also the Day of the Bulgarian Army. Military parades file down the streets in Sofia, the capital city, to celebrate the army.

VOCABULARY

Bulgarian	English
Змейове	dragon
Мъченик	martyr
Среща	encounter
Жертвоприношение	sacrifice
Девойка	maiden
Печен	roast
Овчари	shepherd

SAMPLE SENTENCES

Според митичните легенди змейовете бълват огън и вселяват ужас в градовете. In the mythical tales, dragons breathe fire and rain terror on cities.	Дори и в наши дни в някои страни има християни, които умират като мъченици. Even today, Christians die martyrs' deaths in some countries.
Малко са хората, които са имали среща с извънземен. Few people have ever had an encounter with an alien.	Всеки от нас си представя жертвоприношението по свой начин. We all have ideas of what it means to sacrifice something.
По същност девойката е млада девица. A maiden is essentially a young virgin.	Ако е приготвена както трябва, печената патица е истинско удоволствие. Roasted duck is a real treat if it's cooked properly.
Нощем овчарите пасяха стадата си в полето. The shepherds were out in the fields watching their flocks by night.	Истинското християнство се основава не само върху приемането на Исус Христос, но и върху изкуплението на греховете. True Christianity depends not only on acceptance of Jesus Christ, but also on repentance of sins.

CULTURAL INSIGHT

Св. Георги е почитан не само като християнски мъченик, но и като свят човек в ислямската религия. Мюсюлманските писания го описват като мъченик, на когото ангелите помагат в битката му срещу езическия идолопоклонник, владетеля на Мосул (днешен Ирак). Той е подложен на мъчения и хвърлен в затвора затова, че се опълчва срещу издигането на статуя на гръцкия бог Аполон. Именно твърдата му съпротива срещу идолопоклонничеството и политеизма му отреждат място на свят човек в мюсюлманската литература. За Св. Георги се смята, че е разговарял с последните ученици на Исус Христос.

While St. George is celebrated as a Christian martyr, Islam also acknowledges him as a holy person. Muslim writings portray him as a martyr who angels aided in his efforts against the idol-worshipping pagan king of Mosul (modern-day Iraq). He was tortured and imprisoned for opposing the erection of a statue of the Greek god Apollo. Muslim literature accorded him sacred standing because of his steadfastness against idolatry and polytheism. St. George is also said to have communicated with Jesus' last disciples.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #19 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: Unification Day

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

19

BULGARIAN

1. Ден на Съединението на България
2. Всяка година на 6-ти септември в България се празнува Денят на Съединението като национален празник. Този ден ознаменува съединението на Южна България (тогава наричана Източна Румелия и намираща се под Отоманско владичество) с независимото Княжество България през 1885 г. Двете части на България биват разделени по силата на Берлинския договор от 1878 г., който е част от реорганизацията на Балканите след Руско-турската война от 1877-78 г. Преговорите се водят съгласно условията, поставени от Европейските сили и Отоманската империя, и на България не се дава право на глас.
3. Ядосани от загубата на Източна Румелия, през 1880 г. местните жители започват мирно да се обединяват срещу условията на договора. Народните демонстрации способстват за организирането на движение в Източна Румелия, което довежда до свалянето на правителството. В последния момент, когато българите вече се готвят за война срещу Отоманците заради Източна Румелия, е обявено съединението на двете части на България. Българите се гордеят, че за постигането на тази цел не е пролята кръв. Въпреки че двете Българии са обединени през 1885 г., единна България е призната от тогавашните политически сили едва през следващата година.
4. Днес Денят на Съединението се празнува в цяла България. Министър-председателят издига българското знаме в гр. Пловдив, който е старата столица на Източна Румелия и вторият по големина град в България.

ENGLISH

1. Unification Day in Bulgaria

CONT'D OVER

2. On September 6th each year, Bulgarians celebrate Unification Day as a national holiday. This day commemorates the unification of Southern Bulgaria, then known as Eastern Rumelia and under Ottoman control, with the independent Principality of Bulgaria in 1885. The treaty of Berlin, which was part of the reorganization of the Balkan region after the Russo-Turkish War of 1877-78, had separated the two in 1878. The European powers, along with the Ottoman Empire, set the terms of these negotiations, and did not give Bulgaria a voice.

3. Angered by the loss of Eastern Rumelia, locals began to rally peacefully against the terms of the treaty in 1880. Public demonstrations helped launch a revolutionary movement in Eastern Rumelia that led to the ousting of the government. As Bulgaria prepared for war with the Ottomans over Eastern Rumelia, in the last hour they were granted the unification of the two parts of Bulgaria. Bulgarians are proud that no blood was shed to achieve this goal. Although the two Bulgarias were reunited in 1885, it wasn't until the next year that the global powers at the time formally recognized one Bulgaria.

4. Today all of Bulgaria celebrates Unification Day. The Prime Minister raises the Bulgarian flag in the city of Plovdiv, the old capital of Eastern Rumelia and the second-largest city in Bulgaria after the capital.

VOCABULARY

Bulgarian	English
Съединение	unification
Реорганизация	reorganization
Мирно	peacefully
Обединяване	rally
Сваляне	ousting
Преговори	negotiation

Създаване	formation
Демонстрации	demonstration

SAMPLE SENTENCES

Разбитите семейства често се стремят към съединение. Unification is often a goal of broken families.	В някои случаи реорганизацията на даден бизнес може да предотврати банкрута му. The reorganization of a business can help it avoid bankruptcy in some cases.
Някои хора ще се предадат мирно, а други ще се борят до последен дъх. Some people will surrender peacefully, while others will fight to the bitter end.	Хората трябва да се обединят в името на каузата, която подкрепят. The people should rally in favor of the cause they support.
За свалянето на някои от най-страховитите лидери се проля много кръв. The ousting of some of the world's most terrifying leaders required the shedding of many.	Преговорите са важна част от всеки договор. Negotiations are an important part of any contract.
Създаването на нов бизнес е скъпо, но вълнуващо. The formation of new businesses is costly but exciting.	Демонстрациите могат да покажат на правителството, че хората няма да приемат неговите действия. Demonstrations can show a government that its people won't accept what it is doing.

CULTURAL INSIGHT

Берлинският договор е само едно от действията, предприети на Берлинския конгрес през юни -юли 1878 г. След Руско-турската война от 1877-78 г., Европейските политически сили (Великите сили) - Обединеното Кралство, Франция, Германия, Австро-Унгария, Русия и Италия се срещат, за да преговарят с Отоманската империя. Официалната цел на конгреса е да се реорганизира картата на Балканите. Водени от Германия, европейските интереси се съсредоточават върху преразпределението на британските, руските и австро-унгарските искания за сметка на Отоманците, които са загубили много територии в Европа. Впоследствие този конгрес довежда до независимостта на няколко източноевропейски страни, включително Румъния, Сърбия и Черна Гора.

The Treaty of Berlin was just one of the actions taken during the Congress of Berlin, held from June to July of 1878. The European powers-the United Kingdom, France, Germany, Austria-Hungary, Russia and Italy-met to negotiate with the Ottoman Empire after the Russo-Turkish War of 1877-78. The Congress's official purpose was to reform the map of the Balkans. European interests, led by Germany, focused on redistributing British, Russian, and Austro-Hungarian interests at the expense of the Ottomans, who lost many territories in Europe.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #20 Top 10 Bulgarian Holidays and Festivals: Day of Slavonic Script

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

20

BULGARIAN

1. Ден на славянската писменост
2. Изобретяването и възприемането на кирилицата се честват в България на 24-ти май, Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост. Двама братя, византийски мисионери от гръцкия град Солун, идват на територията на България през 9. в. и създават най-старата славянска азбука, известна под името глаголица, която в даден момент се развива и води до кирилицата. Азбуката е от значение не само за ограмотяването, но и като обединяваща сила за стабилността и независимостта на България по отношение на Византийската империя.
3. Двамата братя Св. св. Кирил и Методий са изпратени във Великоморавия по нареждането на техния повелител принц Растислав. Великоморавия заема територията на днешните държави Словакия, Чешката Република, Австрия, Унгария, Хърватия, Сърбия, Украйна и Румъния. Там братята превеждат Библията на т.нар. църковно-славянски език, който се използва и до днес от някои православни и източно-католически църкви. Те написват на славянски и първия Граждански кодекс. За тази им дейност и за другите техни мисии братята са провъзгласени за светци на православната църква и за светци-покровители на Европа от католическата църква при папа Йоан Павел II. По времето на папа Лъв XIII в 1880 г. католическата църква въвежда техния официален празник. В католическия календар празникът се пада на 14-ти февруари, докато в православния се чества на 24-ти май.
4. Смята се, че празникът на българската писменост е бил честван още през 1801 г., но официално възприетата начална дата е 1851 г. Този ден е национален празник на България и Македония и до ден днешен.

ENGLISH

1. Day of Slavonic Script

CONT'D OVER

2. On May 24th every year, Bulgaria celebrates the invention and adoption of the Cyrillic script as Bulgarian Education and Culture and Slavonic Literature Day. Two Byzantine missionary brothers from the Greek city of Thessaloniki traveled to the region of Bulgaria in the ninth century and created the oldest Slavic alphabet, known as Glagolitic, which eventually evolved into the Cyrillic alphabet. The alphabet has been important not only for literacy, but also as a force uniting Bulgaria, providing stability and political independence in the face of the Byzantine Empire.
3. The two brothers, Saints Cyril and Methodius, were sent to Great Moravia at the request of its ruler, Prince Rastislav. Great Moravia covers the region that today includes Slovakia, the Czech Republic, Austria, Hungary, Poland, Slovenia, Croatia, Serbia, Ukraine, and Romania. There, the brothers translated the Bible into what is referred to as Old Church Slavonic, which is still used in some Orthodox and Eastern Catholic churches today. They also wrote the first civil code in Slavic. For this work and their other missions, the Orthodox Church made the brothers saints and the Catholic Church under Pope John Paul II made them co-patron saints of Europe. The Catholic Church also instituted their feast day in 1880 under Pope Leo XIII. While in the Catholic calendar this feast falls on February 14th, in the Orthodox calendar it is celebrated on May 24th.
4. A day for celebrating Bulgarian script is said to have been observed as early as 1801, although the accepted first year is 1851. It continues to this day as a national holiday in Bulgaria and Macedonia.

VOCABULARY

Bulgarian	English
Изобретение	invention
Кирилица	Cyrillic
Мисионер	missionary
Азбука	alphabet
Въведе	institute

Преведен	translate
Независимост	independence

SAMPLE SENTENCES

Умът на Едисон създавал изобретение след изобретение. Edison's mind came up with invention after invention.	Кирилицата е системата на писменост в България. The Cyrillic script is a Bulgarian writing system.
Човек трябва да е много смел, за да отиде като мисионер в Китай. It takes a very brave person to become a missionary in China.	Японските деца трябва да учат три азбуки. Japanese children have to learn three alphabets.
Новият директор на училището въведе някои основни промени. The school's new director instituted some major changes.	Истинска чест е, че творбата ти е преведена на друг език. Having your work translated into another language is a real honor.

Трябва да сме благодарни за независимостта си, докато я имаме, защото има народи, които никога не са я изпитвали.

We should all be thankful for our independence while we have it because some people never get to experience it.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Св. св. Кирил и Методий са най-бележитите светци в българската православна църква и във всяка църква има техни икони. Те се смятат за светци-покровители на българската Народна библиотека и на 24-ти май по цялата страна има тържества, на които се чества създадената от тях предшественичка на кирилицата. Двамата мъже са активни мисионери и пътуват на много мисии, включително и тази във Великоморавия. Св. Кирил е лично натоварен да посети Хазарския хаганат, намиращ се в южната част на Източна Европа близо до Азовско море. Предводителят на държавата поканва представители от трите Авраамически религии: Юдаизъм, християнство и Ислям да представят религиите си в страната му. Религията, която той избере измежду трите, ще бъде наложена на неговия народ. Св. Кирил заминава там като представител на източно-православната църква.

With icons of them in every church, St. Cyril and St. Methodius are the most notable saints in the Bulgarian Orthodox Church. They are considered the patron saints of the National Library of Bulgaria and on May 24th, there are nationwide celebrations to commemorate their creation of the precursor to the Cyrillic alphabet. Both men were active missionaries and traveled on a number of other missions, including the one they undertook to Great Moravia. St. Cyril in particular was tasked with the charge of visiting the Khazar Khaganate. The head of this state, located in the southern region of Eastern Europe by the Sea of Azov, invited representatives from the three Abrahamic faiths-Judaism, Christianity, and Islam-to his kingdom to present their beliefs. The faith that he chose based on these presentations would be the enforced religion of his people. St. Cyril went as the representative for the Eastern Orthodox Church.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #21 Top 10 Bulgarian Tourist Destinations: Vitosha Mountains

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 5 Cultural Insight

21

BULGARIAN

1. Планината Витоша
2. Един от най-възпяваните планински масиви в света е планината Витоша, намираща се непосредствено до столицата на България София. Според някои пресмятания Витоша е най-посещаваната планина в страната. Тя предлага най-различни приключения под формата на алпинизъм, туристически преходи и пързалане със ски.
3. Витоша е сформирана вследствие на вулканична дейност. Разделена е на четири основни части, които се събират на Черни връх, най-високият връх на тази планинска верига. На върха има действаща метеорологична станция, която служи и като подслон за туристи. Там се намира и централата на планинската спасителна служба.
4. Витоша е популярна сред скиорите, тъй като има най-високо разположените ски писти в страната. Пистите са съобразени със скиори от всички нива. Скиорите, идващи през зимата, трябва да имат предвид, че времето може да се промени внезапно и тихият снежен ден да прерасне в опасна снежна буря.
5. Лятно време по пътеките вървят туристи, а по скалните стени, издигащи се в една част на Витоша, се катерят алпинисти.
6. Най-прочутото скално образувание в планинската верига вероятно е каменната река "Морените" близо до Златните мостове, разположени в долината на Владейската река. На това място тя се слива с няколко притока, а каменната река почва от хижа "Боерица". Името "Златните мостове" идва от цвета на мъховете, с които са обрасли каменните блокове.

ENGLISH

CONT'D OVER

1. The Vitosha Mountains
2. One of the most celebrated massifs in the world is the Vitosha range, which lies just outside the Bulgarian capital of Sofia. Some estimates indicate that Vitosha is the most visited mountain in the country. It offers plenty of adventure in the forms of alpinism, hiking, and skiing.
3. Volcanic activity formed Vitosha. It is divided into four major areas, which all meet at Black Peak, the highest in the range. At the top of the mountain sits a meteorological station, which still functions as such and is also a shelter for hikers. The mountain rescue team has its headquarters there as well.
4. Vitosha is very popular with skiers because it is the highest ski area in the country. Its trails are geared toward skiers of all ability levels. Skiers who visit during the winter should remember that the weather can change suddenly from a calm snowy day to dangerous blizzard conditions.
5. Summer hikers also enjoy exploring the trails, and rock climbers flock to the area of Vitosha where several rock walls rise straight up.
6. Probably the most popular rock formation in the mountain range is the Stone Rivers at the Golden Bridges, located in the Vladayska River valley. The main river meets several tributaries in the area, and the stone river falls down from the Boeritsa Chalet region. The name "Golden Bridges" is a reference to the color of the lichens on the boulders there.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
Алпинизъм		alpinism
Вулканичен		volcanic
Метеорологични		meteorological

Централа	headquarters	
Преобладаващ	prevalent	
Лишеи	lichen	
Каменни блокове	boulder	
масив	masiv	Massif

SAMPLE SENTENCES

Алпинизмът – планнското катерене – изисква някои специфични умения. Alpinism, the sport of mountain climbing, requires several distinct skills.	Вулканичните скали са красив спомен от един опасен и смъртоносен геологичен процес. Volcanic rock is a beautiful reminder of a dangerous and deadly geologic event.
Учениците изучават някои от основните метеорологични термини в училище. Students learn some basic meteorological terms in school.	Централата на една операция трябва винаги да бъде в течение на нещата. The headquarters of any operation should be kept up to date.
За жалост, в много от градовете и селата по света бедността е преобладаваща. Sadly, poverty remains prevalent in cities and towns throughout the world.	Лишеите се състоят от водорасли и гъби, които взаимосъществуват в симбиозна връзка. Lichens are made of algae and fungi that live together in a symbiotic relationship.

Анимационните филми, в които хора бягат от падащи каменни блокове, не посочват сериозните наранявания, които могат да бъдат причинени от тях в реалния живот.

Cartoons that show characters running from falling boulders don't address the serious injury.

Масивът е невероятна гледка, но може да бъде стръмен за изкачване.

A massif is an incredible sight to see, but it can make for some rocky hiking.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Витоша става много популярна като туристически обект, след като писателят Алеко Константинов приканва хората да се качват на нея. Той описва подробно пътешествията си през 19-ти в. и повече от 300 души се изкачват на Черни връх след прочитането им. Неговото изкачване догоре внушава страхопочитание, тъй като по онова време няма много материали за екипировка, които биха улеснили начинанието. Константинов организира и първия групов поход до върха. В знак на почит към усилията му за популяризирането на планинския масив, главната ски-писта Алеко е наречена на негово име.

Vitosha became a very popular hiking destination after author Aleko Konstantinov issued an invitation for people to climb there. He wrote extensively about his travels in the 1800s, and more than 300 people climbed Vitosha's Black Peak after he wrote about it. His feat was awe-inspiring, for in those days the equipment that now makes mountain climbing a feasible pastime was in short supply. Konstantinov also organized the very first group expedition to the peak. In recognition of his efforts to promote the massif, the main ski area, Aleko, bears his name.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #22 Top 10 Bulgarian Tourist Destinations: Museum of Earth and Men

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 5 Cultural Insight

22

BULGARIAN

1. Музей на Земята и хората
2. Музеят на Земята и хората се намира в София, столицата на България. Той е един от най-големите минераложки музеи в света. Основан е през 1986 г. и е открит за посетители през 1987 г. Над 70% от експонатите в него са дарения от частни лица или фирми.
3. Старинната сграда, в която се помещава музеят, е построена в края на 19. в. и има много зали, лаборатории и зала за конференции. Музейните колекции съдържат 40% от досега изучените естествени минерали и голям брой изкуствени керамични парчета, направени от български учени.
4. Музеят включва значителен брой постоянни, временни и пътуващи изложби. Към постоянните изложби спадат "Гигантски кристали", "Скъпоценни камъни" и две други - "Минерали на Земята" и "Минерали на България". Музеят спонсорира много широкомащабни събития, курсове по геология, лекции и семинари на геоложка тематика. Денят на Земята е един от главните празници, провеждани в музея, и има много разнообразна програма.
5. Музеят е отворен всеки ден от 10 - 18 ч. Предлагат се обиколки на музея с екскурзоводска беседа на английски или руски език. За правене на снимки се плаща такса. За гледане на филмите във видеозалата се купуват отделни билети. До музея се стига лесно с повечето превозни средства.

ENGLISH

1. Museum of Earth and Men

CONT'D OVER

2. The Museum of Earth and Men is located in Bulgaria's capital city of Sofia. One of the largest in the world, the mineralogical museum was founded in 1986, though not opened to the public until more than a year later. Individuals or companies donated more than seventy percent of the exhibits found in the museum.
3. The historic building that houses the museum dates from the late 1800s and includes many halls, labs, and conference rooms. The museum's collection contains specimens of forty percent of the naturally occurring minerals that we actually know about. It also includes a number of artificial ceramic pieces made by Bulgarian scientists.
4. The museum includes a number of permanent, temporary, and traveling exhibits. The permanent exhibits include one on giant crystals, another on gems, and two more on minerals of the earth and minerals of Bulgaria. The museum also hosts many large events, geology courses, and lectures and seminars dealing with geology. Earth Day is also a major holiday at the museum, which hosts a number of activities on that day.
5. The museum is open every day from ten to six. Guided tours are available in both English and Russian. They do charge a fee if you wish to take pictures, and separate tickets are available if you wish to view the movies showing in the video hall. Most modes of transportation provide easy access to the museum.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
Минераложки		mineralogical
Изкуствен		artificial
Керамика		ceramic
Постоянни		permanent
Изложба		exhibit
Кристал		crystal

Геология	geology
транспорт	transport
	transportation

SAMPLE SENTENCES

Геолозите правят нови минераложки открития почти всеки ден. Geologists are making new mineralogical discoveries almost every day.	Изкуствените (направени от хора) скални образувания също са възхитителна гледка. Artificial or man-made rock formations can still create a breathtaking panorama.
Макар да съществува от стотици години, керамиката има широко приложение и днес. Although ceramics have been around for hundreds of years, they still have a great many uses today.	Всички се надяваме, че положителните промени ще бъдат постоянни, но понякога тази цел не е реалистична. We all hope that positive changes will be permanent, but sometimes that's not a realistic goal.
С известна изобретателност повечето от изложбите в музея могат да бъдат пригодени за гледане от деца. Most of a museum's exhibits can be tailored to children in creative ways.	Още от древността кристалите имат тайнствена роля в някои религии и вярвания. Since ancient times, crystals have played a mysterious role in some religions and beliefs.
Геологията е не само наука за скалите, а и наука за същността на нашия свят и за измененията в него. Geology is more than just the study of rocks; it is the study of our world itself and the changes it undergoes.	Транспортът спира в 12 часа. Transportyt spira v 12 chasa. The transportation stops at 12.

Някои хора ползват по няколко превозни средства, за да отидат на работа сутрин.

Some people use multiple modes of transportation just to get to work in the morning.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Минералогията е наука за минералите, тяхната структура, свойства и химически състав. Има разногласия по въпроса какъв е точният брой на минералите в света. Международната минералогическа асоциация (ММА) отговаря за откриването и наименоуването на нови минерали. Според ММА в света са известни 6 500 минерала, а според други, по-консервативни изчисления, броят им е около 4 500. Според данни от WebMineral.com ММА е декларира 2 722 имена на одобрени минерали, 1 627 минерала, открити преди сформирването на ММА в 1959 г. и 149 нови минерала, които са одобрени, но все още не са публикувани.

Mineralogy refers to the study of minerals, including their structure, properties, and chemistry. There is a lot of controversy about exactly how many minerals actually exist in our world. The International Mineralogical Association, or IMA, bears responsibility for recognizing and naming new minerals. According to the IMA, there are about 6500 known minerals in the world, although more conservative estimates from other sources put the approximation closer to 4500. According to WebMineral.com, the IMA has listed 2722 approved mineral names, 1627 minerals that were discovered before the formation of the IMA in 1959, and 149 new minerals that have been approved but not published yet.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #23 Top 10 Bulgarian Tourist Destinations: Rila Mountain Range

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

23

BULGARIAN

1. Рила планина
2. И скиорите, и туристите намират планината Рила за изключително красива. По-голямата част от българските планини се намират на територията на Национален парк "Рила". Най-високите върхове са почти 2 мили (3.2 км) над морското равнище. Рила е 6-та по височина планина в Европа и най-високата в България и на Балканите.
3. Планината се характеризира с голям брой горещи извори и 200 ледникови езера. Горещите извори са съсредоточени предимно в подножието. Куполът на Рила се вижда ясно от долините и по-голямата част от района представлява масив, предлагащ невероятни изгледи от гранит, гнайс, скални падини и кристални шисти. Повече от 70 от върховете датират от последната ледена епоха.
4. Най-високият връх в планинската верига Рила е връх Мусала. Туристите ще се насладят на изумителни гледки от планинския връх и ще могат да видят над 2 000 различни вида растения и удивителни животински видове, които не се срещат никъде другаде.
5. Друга забележителност са Седемте Рилски езера, най-много посещаваната група ледникови езера на Рила. Имената на езерата идват от техни характерни черти - например "Сълзата" (буквално "the tear") има формата на сълза. Хижата "Седемте езера" предлага възможности за настаняване в самото сърце на това красиво място.
6. Една от големите забележителности на планината Рила е Рилският манастир, който е най-важният и най-големият в страната. Той е основан от св. Иван Рилски в 900 г. н. е. В Рила има също така и ски курорти, включително и много популярният и много известен курорт Боровец.

ENGLISH

CONT'D OVER

1. The Rila Mountains
2. The Rila Mountains are an area of spectacular beauty for skiers and hikers alike. Rila National Park contains most of Bulgaria's mountains. The highest peak rises almost two miles above sea level. It is the sixth-highest mountain in Europe and the highest in the country and the Balkan area.
3. A large number of hot springs and two hundred glacial lakes characterize these mountains. The hot springs generally cluster around the feet of the mountains. The valleys below give an easy view of the Rila dome, and much of the region is a massif with incredible views of granite, gneiss rocks, cirques, and crystal schists. More than seventy of the peaks date from the last Ice Age.
4. The highest peak in the Rila range is Moussala. Hikers will enjoy the breathtaking views from the mountain's top and be able to see more than two thousand different kinds of plants and some amazing animal life that can't be found anywhere else.
5. Another area of note is the Seven Rila Lakes, the most visited group of glacial lakes in the Rila range. The names of the lakes were given according to their various features, like Salzata (literally, "the tear"), which is shaped roughly like a teardrop. The Seven Lakes Chalet provides accommodation right in the heart of this beautiful region.
6. One major attraction in the Rila Mountains is the Rila Monastery, the most important and largest in the country. St. Ivan of Rila founded it in the 900s A.D. Ski resorts, including the very popular and well-known Borovets resort, also operate in the Rila Mountains.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
Цирк		cirque
Хижа		chalet

Ледников		glacial
Шисти		schist
Гнайс		gneiss
Характеризира		characterize
масив	masiv	Massif

SAMPLE SENTENCES

Образуването цирк е с формата на амфитеатър, но за разлика от амфитеатъра е напълно естествено. A cirque is shaped like an amphitheater, but unlike an amphitheater it's entirely natural.	Скиорската хижа в планината е чудесно място за излет. A ski chalet in the mountains makes a great getaway.
Ледниковите езера съдържат красота, която трудно се намира сред обикновените езера. Glacial lakes offer a beauty that is unlike what you find at ordinary lakes.	Шистите са групи метаморфни скали. Schists are groups of metamorphic rocks.
Гнайсът е една от най-често срещаните видове метаморфни скали. One of the most common types of metamorphic rock is gneiss.	Някои филми се характеризират със значително насилие. Some movies are characterized by a large amount of violence.

Масивът е невероятна гледка, но може да бъде стръмен за изкачване.

A massif is an incredible sight to see, but it can make for some rocky hiking.

CULTURAL INSIGHT

Did you know?

Смята се, че Рилският манастир, намиращ се в Рила планина, е основан от св. Иван Рилски, отшелник, който живее в пещера близо до мястото на манастира. Според легендата, неговите ученици построили манастира, докато учели с него в планината. Царете на България правят много и щедри дарения. Почти всеки цар от Второто българско царство до падането под Отоманско робство дарява големи суми пари на манастира. Когато Отоманската империя превзема района, манастирът бива разрушен, но благодарение на големи парични дарения от Руската православна църква е възстановен в края на 15 в.

Bulgarians traditionally believe that the Rila Monastery, located in the Rila mountain range, was founded by St. Ivan of Rila, a hermit who lived in a cave near the location of the monastery. As the story goes, his disciples built the monastery while they were studying with him in the mountains. Kings of Bulgaria have made numerous, massive donations to it. Almost every czar, from the second Bulgarian Empire until the Ottomans took over, gave large sums of money to the monastery. When the Ottoman Empire annexed the region, the monastery was destroyed, but large monetary gifts from the Russian Orthodox Church made it possible to rebuild it toward the end of the 1400s.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #24 Top 10 Bulgarian Tourist Destinations: Boyana Church

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

24

BULGARIAN

1. Боянската църква
2. Боянската църква се намира в столичния град София в подножието на планината Витоша и е един от най-прекрасните образци на средновековната българска архитектура. Построена е на три етапа като най-старата ѝ част - параклисът - датира чак от 10. в.
3. В 13. в. към църквата е изградена пристройка. Долната ѝ част е планирана да бъде преддверието на църквата, а горната част - уединен семеен параклис за феодалния владетел Севастократор Калоян (който поръчва пристройката) и семейството му. Стълбата, водеща към горната част може да се маха, най-вероятно за защита в случай на нападение. Последното разширение на църквата е направено през 19. в. с дарения от народа.
4. Основната причина, че толкова много туристи включват Боянската църква в програмата си са невероятните стенописи в нея. Те датират от 1259 г., когато е построена втората част на църквата. Освен, че са много интересни, те съдържат и елемент на загадка, защото покриват по-ранни изображения, които са украсявали първоначалния параклис в 10. в. Много специалисти по история на изкуството смятат стенописите в Боянската църква за едни от най-пълните и най-добре запазените колекции на средновековно изкуство в Източна Европа.
5. През 1979 г. църквата е удостоена с включване в Листата за световно наследство на ЮНЕСКО.

ENGLISH

1. Boyana Church

CONT'D OVER

2. One of the finest examples of medieval Bulgarian architecture, Boyana Church is located in the capital, Sofia, at the foot of Mt. Vitosha. It was built in three phases, and the oldest part, its chapel, dates all the way back to the tenth century.
3. An addition was built in the thirteenth century. Its lower level was meant to be the narthex of the church, and the upper level a private family chapel for feudal ruler Sebastocrator Kaloyan (who commissioned the addition) and his family. The staircase to this upper level was removable, most likely as a defense in case of attack. The church's final expansion, funded by donations from the community, took place in the nineteenth century.
4. The main reason so many tourists include a stop at Boyana Church on their itineraries is the incredible frescoes it houses. These frescoes date back to the construction of the second part of the church in 1259. Aside from their own appeal, the frescoes also lend a sense of mystery because they cover earlier paintings that decorated the original chapel in the tenth century. Many art historians consider the frescoes inside Boyana Church one of the most complete and best-preserved collections of medieval art from Eastern Europe.
5. In 1979 the church was honored with a spot on UNESCO's World Heritage List.

VOCABULARY

Bulgarian	Romanization	English
Феодални		feudal
Поръчвам		commission
Програма		itinerary
Стенопис		fresco
Загадка		mystery
Век		century
архитектура	arhitektura	architecture

SAMPLE SENTENCES

Феодалните владетели са имали голяма политическа власт, но властта им е била зависима от бойците, които им служат.

Feudal rulers enjoyed a great deal of political power, but they depended for that power on the warriors who served them.

Някои от най-прочутите творби на изкуството са поръчани от важни исторически личности.

Some of the most famous works of art were commissioned by important historic figures.

Важно е да имаш програма при всяко пътуване.

It is important to have an itinerary on every trip you take.

Древните стенописи в европейски сгради са важни поради историческата им значимост и естетическото им обаяние.

Ancient frescoes in European buildings are important for both their historical significance and their aesthetic appeal.

За някои загадки няма логично обяснение.

For some mysteries there seems to be no logical explanation.

Повечето хора не доживяват да видят началото и края на века.

Most people will never live to see both the beginning and end of a century.

Архитектурата на всеки град е уникална и има свое излъчване.

Each city's architecture is unique and has its own personality.

Днес разглеждаме средновековните времена като романтични епизоди, в които рицари с блестящи доспехи спасяват девойки, изпаднали в беда.

Today, medieval times are viewed as romantic episodes in which knights in shining armor kept saving damsels in distress.

Did you know?

В 89-те стенописа на Боянската църква са представени 240 различни личности, но един човек получава (и отбягва) вниманието на хората - художникът. Скорошните реставрации на част от старата църква откриват името му под древната мазилка. Според експертите в средновековието художниците на религиозно изкуство не са могли да подпишат творбите си, защото свещениците вярват, че Господ направлява ръката на художника и затова трябва да бъде отбелязано Неговото име, а не името на художника. Сега знаем, че художникът на стенописите в Боянската църква се казва Василий, име с особена важност, защото често се произнася заедно с имената на царе и благородници по време на службите в църквата. Въпреки наличието на подписа, обаче, все още има спорове дали самият той рисува стенописите, или някой от учениците му.

The eighty-nine frescoes of Boyana Church feature 240 different people, but one person in particular has received (and eluded) a lot of attention-the painter. Recent renovations to restore part of the old church uncovered his name underneath the ancient plaster. Experts say that in medieval times, painters of religious art could not sign their work because priests believed that God should be credited with guiding the painter's hand rather than credit going to the painter himself. We now know the painter of the Boyana Church frescoes as Vassiliy, a significant name because it was often read alongside the names of kings and nobles as part of the sermons there. Vassiliy was the only painter on that list. In spite of the signature, however, there is still much debate about whether he actually painted the frescoes or whether one of his assistants did the work.

LESSON NOTES

Advanced Audio Blog S1 #25 Top 10 Bulgarian Tourist Destinations: Sts. Cyril and Methodius National Library

CONTENTS

- 2 Bulgarian
- 2 English
- 3 Vocabulary
- 4 Sample Sentences
- 4 Cultural Insight

25

BULGARIAN

1. Национална библиотека "Св. Св. Кирил и Методий"
2. Централната библиотека на България - Национална библиотека "Св. Св. Кирил и Методий" - се намира в столицата София. Тя е построена в 1878 г., а в 1924 г. се слива с Българския национално- възрожденски архив.
3. Националната библиотека "Св. Св. Кирил и Методий" е от голямо значение не само като национална библиотека на страната, а и заради изключително важните си и забележителни колекции. Една от най-важните е Българският исторически архив, който съдържа над 1, 5 млн документи в 700 хранилища. Тази колекция включва творенията на много известни българи от 18. до началото на 20. в. и документира историческите събития, свързани с борбата за независимост в териториите на Източна Тракия и Македония.
4. В библиотеката се пазят и славяноезичните ръкописи, състоящи се от над 1 500 оригинални документа от 11. в. Гръцките и чуждоезичните ръкописи съдържат над 200 произведения, датиращи от 9. в., а в колекцията от старопечатни, редки и ценни книги влизат 30 000 тома, датиращи от 15. в.
5. В колекцията от старопечатни издания в Ориенталския отдел има дори 2 000 книги на турски, арабски и персийски език, датиращи от края на 16. в. В сбирката от портретни издания на библиотеката се пазят и повече от 80 000 рисунки и фотографии.

ENGLISH

1. Sts. Cyril and Methodius National Library

CONT'D OVER

2. Bulgaria's central library, the SS. Cyril and Methodius National Library, is located in the capital, Sofia. It dates back to 1878, though in 1924 it merged with the Bulgarian National Revival Archive.
3. The SS. Cyril and Methodius National Library is important not only as the country's national library, but also for its very significant and notable collections. One of the most meaningful is the Bulgarian Historical Archive, which holds more than 1.5 million documents in seven hundred repositories. This collection includes the work of many famous Bulgarians from the 1700s to the early 1900s and documents the history of the fight for independence in Eastern Thrace and Macedonia.
4. The library also houses the Slavonic Scriptures, which include more than fifteen hundred original documents dating back to the eleventh century. The Greek and Foreign Scriptures section contains more than two hundred entries dating back to the ninth century, and the thirty thousand volumes found in the Old Print, Rare, and Valuable section date back to the fifteenth century. These documents are written in a number of languages, including Old Church Slavonic.
5. The library even holds about two thousand books in its Old Print Books from the Orient section, which are written in Turkish, Arabic, and Persian and date back to the late sixteenth century. It also holds more than eighty thousand drawings and photographs in its portraits section.

VOCABULARY

Bulgarian	English
Архив	archive
Забележителни	notable
Слива се	merge
Документира	document
Ръкописи	scripture

Том	volume
Рисунка	drawing

SAMPLE SENTENCES

Архивът е място за съхранение на важни документи, които не трябва в никакъв случай да бъдат унищожени, но не са спешно необходими в момента. An archive is a place to store important documents that should never be gotten rid of, but that aren't needed urgently at the moment.	В течение на историята е имало много забележителни лидери. There have been many notable leaders throughout history.
Когато двете организации се сляха, те създадоха едно дори по-мощно цяло. When the two organizations merged, they created an even more powerful entity.	Автобиографията документира живота на този, който я е написал. An autobiography documents the life of the person who wrote it.
Библията съдържа някои от най-прочутите ръкописи в света, но другите нехристиянски религии също имат свои собствени ръкописи. The Bible contains some of the world's most famous scriptures, but other religions than Christianity have their scriptures, too.	В днешно време енциклопедиите са предимно дигитализирани, но в миналото са се състояли от книги в много токове. While today's encyclopedias are largely digital, in days past they were made up of books that came in multiple volumes.
Деца се изразяват художествено най-лесно чрез рисунки. Drawing is a simple way for children to express themselves artistically.	

CULTURAL INSIGHT

Кирил и Методий, двамата светии, на чиито имена е наречена Националната библиотека, живеят през 9. в. и служат като християнски мисионери във Великоморавия, България и Панония. Тези гръцки братя насочват усилията си към развитието на славянската култура, за което си спечелват името "Славянски апостоли". Именно тези им заслуги обясняват защо българската национална библиотека носи техните имена. Те създават кирилицата и глаголицата, която е най-първата азбука, на която се пише църковно-славянския език. Те създават тези азбуки, за да могат да преведат Библията на езиците на българския народ.

Methodius and Cyril, the two saints the national library is named for, lived in the ninth century and served as Christian missionaries in Great Moravia, Bulgaria, and Pannonia. These Greek brothers focused on developing culture for the Slavic people, earning the name "Apostles to the Slavs." This cultural contribution makes it very fitting that Bulgaria's national library bears their names. They created the Cyrillic alphabet and the Glagolitic alphabet, which was the first one used to write the Old Church Slavonic language. The purpose for creating these alphabets was to translate the Bible into the languages of the Bulgarian people.

	Intro	13	Independence Day
1	Sofia	14	Liberation Day
2	Plovdiv	15	Orthodox Easter
3	Varna	16	Baba Marta
4	Burgas	17	National Revival Day
5	Ruse	18	St. George Day
6	Sliven	19	Unification Day
7	Dobrich	20	Day of Slavonic Script
8	Pleven	21	Vitosha Mountains
9	Shumen	22	Museum of Earth and Men
10	Stara Zagora	23	Rila Mountain Range
11	New Year's Day	24	Boyana Church
12	Christmas	25	Sts. Cyril and Methodius National Library